

Liepājas ielu
Kuldīgā rotā
lieli lukturi ar
Ziemassvētku
ainām, kas
**tapušas pēc
skolēnu pasakām.**

→ 8. lpp.

„Vienīgais veids, kā
dabūt no sevis ārā
to, kas sēž iekšā, ir
gleznošana,”

saka māksliniece,
kuldīdzniece
Anna Pabērza.

→ 6. lpp.

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Kurzemnieks

Cena
0,68 eiro

Nr. 143
(11 379)

Pirmdiena, 2018. gada 17. decembris

Nozīmīgs novērtējums ceļā uz uzvarām

Uzņēmums *Stiga RM* Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras un Ekonomikas ministrijas rīkotajā konkursā *Eksporta un inovācijas balva 2018* kategorijā *Eksportspējīgākais komersants* lielo un vidējo komercuzņēmumu grupā saņēmis atzinību par sasniegumiem eksportā.

Konkurss tiek rīkots jau 14. gadu. Tas ir vienīgais šāda veida apbalvojums, ko piešķir valsts. Šogad no 81 konkursanta otrajai kārtai tika izvirzīts 31 uzņēmums, arī SIA *Stiga RM*.

Pēc balvas saņemšanas *Stigas RM* Kuldīgas ražotnes vadītājs Jānis Osis sacīja, ka četros gados uzņēmums ir spējis kļūt no strauji augoša, moderna un Latvijā pazīstama mežsaimniecības uzņēmuma par vairāk nekā 25 valstīs zināmu bērza saplākšņa ražotāju, turpinot Latvijā stiprināt savas pozīcijas kā mežsaimniecības uzņēmums. J.Osis: „Apjomīgās investīcijas ir ļāvušas uzsākt jaunu augstākas pievienotās vērtības produktu ražošanu, ar tiem jau esam sevi pieteikuši bērza saplākšņa eksporta tirgū. Par to jāpateicas lieliskajai un pozitīvā ziņā nedaudz trakajai *Stigas RM* komandai. Bez šī trakuma, pašreizējā un mērķtiecīgā darba to sasniegt nevarētu. Šīs mazās uzvaras un novērtējums ir nozīmīgi ceļā uz lielajām uzvarām. Mēs neapstāsimies pie sasniegtā.”

Balvu svinīgā ceremonijā pagājušo ceturtdien laureātiem pasniedza valsts prezidents Raimonds Vējonis. No mūspuses uzņēmējiem šajā konkursā pēdējos gados apbalvoti arī uzņēmumi *Milzu!* un *Palleteries*.

Antra Grīnberga

SIA *Stiga RM* Kuldīgas ražotnes vadītājs Jānis Osis, Kuldīgas attīstības aģentūras vadītāja vietniece Dace Šēle un uzņēmuma attīstības direktors Viesturs Krēvics svinīgajā *Eksporta un inovācijas balvas 2018* pasniegšanā.

Apbalvo

Valsts policijas
darbiniekus.

→ 3. lpp.

Kurmāles
pagasta stiprā
Cīruļu dzimta
novērtē vietu,
kurā dzīvo.

→ 5. lpp.

Specializētajās darbnīcās un dienas centros cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem **darina brīnumus**, neklūstot par nastu sabiedrībai.

→ 7. lpp.

Trešdien, 19. decembrī:

- Iedvesmas stāsti.
- Apspriež teritoriālo plānojumu.
- Jaunieši Rumānijā.
- Atkal par Stafenhāgena namu.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Krievu rulete Eiropā

Iveta Grīniņa,
tālr. 63350565,
iveta.grinina@
kurzemnieks.lv

Pirms pāris dienām biju Strasbūrā, netālu no katedrāles un Ziemassvētku tirdziņa. Tur bija brīnišķīgi izrotāta iepirkšanās iela, slidotava, skanēja mūzika, mirdzēja liela egle. Pēc desmit minūtēm 100 metru no šīs vietas 29 gadus vecais Šerifs Šekats nošāva divus cilvēkus, vairākus smagi ievainoja. Mēs, vairākas latviešu žurnālistes, no šīs vietas jau bijām prom, bet varēja būt arī citādi. Skumjākais ir tas, ka jau iepriekš bija zināms, cik bīstams ir šis cilvēks. Viņš ir dzimis turpat,

„Eiropiešiem nav izprotama šāda bezjēdzīga vardarbība, kurā cieš pilnīgi nevainīgi, ceļā nejauši pagadijušies cilvēki.”

Strasbūrā, pirmo reizi likumsargu redzeslokā nonācis 10 gadu vecumā, bijis regulārs likumpārkāpējs, 27 reizes par dažādiem noziegumiem aizturēts Francijā, Vācijā un Šveicē. Jau sen bijis iekļauts radikalizēto un uz terorismu tendēto cilvēku sarakstā, kurā esot ap 12 000 vārdu. Pirms notikuma, iebraucot Strasbūrā, visās malās bija kontrole. Ieejot vecpilsētā tika pārbaudītas somas, pa ielām staigāja bruņoti cilvēki, bet vienalga slepkava izdarīja to, ko bija iecerējis, un viņu divas dienas pēc tam neizdevās notvert. Nākama-

jās divās dienās pilsēta atpārs no šoka, Ziemassvētku tirdziņi un daudzi veikali bija slēgti, uz ielām bija maz cilvēku. Piekdien lasīju ziņas par uzbrukumu Nirnbergas Ziemassvētku tirdziņā...

Eiropas lielajās pilsētās dzīve šobrīd ir kā krievu rulete – nekad nevar zināt, kura lode kur izšaus: metro, vilcienu stacijā, lielveikalā... Daži speciālisti saka – tas jau ir Trešais pasaules karš, tikai ienaidnieks nav redzams. Tas ir divu civilizāciju karš, kam nav saskatāmas beigas, un tas ietekmē Eiropas dzīvi. Drošības pasākumi kļūst aizvien stingrāki, ielās ir aizvien vairāk bruņotu cilvēku, bet, šķiet, ka teroristus tas neattur.

Par citu cilvēku rīcību parasti spriežam pēc savas pieredzes. Eiropiešiem nav izprotama šāda bezjēdzīga vardarbība, kurā cieš nevainīgi, ceļā nejauši pagadijušies cilvēki. Bet ir izjūta, ka princips – vainīgs tikai tad, kad noziegums jau izdarīts – šeit īsti vairs neder. Pēc apšaudes Parīzes žurnāla *Charlie Hebdo* redakcijā kāds no Francijas varasvirkiem bija teicis, ka teroristi nespēs iedragāt eiropiešās vērtības un piespiest cilvēkus dzīvot bailēs. Nekas cits jau neatliek, kā turpināt savu ikdienas dzīvi, cerot, ka nepagadīsies konkrētajā vietā un laikā. Bet tomēr šķiet, ka šīs briesmas vēl aizvien netiek pietiekami novērtētas, jo tie 12 000, kas ir sarakstā, noteikti nav vienīgie.

Kurzemnieks

laikraksts katrai ģimenei

Trīs reizes nedēļā – pirmdien, trešdien, piekdien – pastkastītēs, tirdzniecības vietās un www.kurzemnieks.lv.

Meklē arī [Facebook](#) Kurzemnieks [Twitter](#) @kurzemnieks_K [Instagram](#) jaunais_kurzemnieks

LAILA LIEPIŅA, MAKETĒTĀJA

Nākamgad man būs svarīgi:

- tekstus, fotogrāfijas, faktu rāmjus, citātus un grafikus pārskatāmi, uztverami ievietot laikrakstā;
- pašai mācīties un pilnveidoties, lai avīze būtu vēl skaistāka un modernāka.

„Labākais šajā drēgnajā laikā – uztaisīt karstu kafiju un pie iekurta kamīna palasīt „Kurzemnieku”. Tiekamies arī nākamgad!”

MUMS RAKSTA

Pateicas priesterim

Redakcija saņēmusi vēstuli no Gulbenes katoļu draudzes, kurā kādreiz kalpojis Kuldīgas Sv. Trīsvienības baznīcas mācītājs Vjačeslavs Bogdanovs. Gulbenieši vēlas pateikties par lielo darbu.

„Priesteris Vjačeslavs ir ne tikai brīnišķīgs priesteris, bet arī ļoti vienkāršs un sirsnīgs cilvēks. Pie viņa var iet jebkurā laikā pēc padoma un svētības,” raksta draudzes pārstāve Genovefa Baķe. „Gulbenes Romas katoļu baznīcai 19. decembrī būs 20 gadu jubileja. Visu gadu ik mēnesi 19. datumā ielūdzām kādu no mūsu bijušajiem priesteriem. Novembrī pie mums viesojās Vjačeslavs Bogdanovs. Viņš draudzē nokalpoja visilgāk – 15 gadus. Visiem bija neizsakāms prieks, redzot mīlo, jauko priesterīti stāvam altāra priekšā kā pirms

20 gadiem. Katram gribējās viņu satikt, apsveikt un parunāties. Pēc svētās misas pakavējāmies pie mielasta galda. Bija tik daudz atmiņu, ko pārrunāt!

Priesteris Vjačeslavs pie mums atnāca, kad baznīcai bija tikai ārējās sienas. Sākās darbs, kas mūs satuvināja. Neviens nebija jāskubina. Vjačeslavs ar prieku atcerējās, kā novācām būvgružus, sakopām apkārtni, pa ceļmalām lasījām akmeņus baznīcas žogam. Draudze darīja fiziskus darbus, bet uz priesteri pleciem gūlās lielākais smagums – viņam bija jādibina sadarbība ar pilsētas domi un citām iestādēm. Jāmeklē materiāli un pārējais, kas vajadzīgs baznīcas iekārtošanai. Par to visu vēl un vēlreiz vēlamies pateikties.

Neaizmirstami bija draudzes svētceļojumi, kuros viņš mūs

veda, būdams labs gids. Neskaitāmas reizes izbraucām pa Poliju, Lietuvu, Latviju. Aizbraucām pat līdz Romai! Baznīcas vajadzībām priesteris Vjačeslavs atdeva pēdējo santīmu. Kā pateicību par ceļojumu uz Čenstohovu gribējām kaut ko uzdāvināt. Bet viņš par to naudu nopirka Sv. Jāzepa figūriņu, kas mūs priecē vēl tagad. Pateicoties lūgšanām Sv. Jāzepam, atrisinātas daudzas problēmas.

Todien pie mums viesojās Alūksnes, Smiltenes un Jaunpiebalgas draudze, jo priesteris Vjačeslavs vienlaikus kalpoja arī tur. Viņi ar lielu sirsnību pateicās priesterim, jo viņa vadībā uzcelta Smiltenes un Alūksnes baznīca. Novēlam, lai jaukās atmiņas silda viņa sirdi! Lai kurā draudzē viņš kalpotu, mēs atradīsim ceļu.”

Sagatavoja **Daina Tafelberga**

LABOJUMS

Rakstā *Uz ekrāna – stiprais stāsts* (14. decembra laikrakstā) pareizi jābūt, ka incidents, kurā cieta Kaņuku ģimene, notika koncertā *Kuldīga dimd*, nevis Pilsētas svētkos. Autore Dina Poriņa lūdz atvainot par kļūmi.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai esat sākuši sarūpēt Ziemassvētku dāvanas? Cik plānojat tērēt?

Irēna Tīmane, pensionāre: – Ģimēnē rīkojam loteriju, tātad jāsgadā tikai viena dāvana un vēl viena mazbērniņam. Izloze notiek Ziemassvētku vakarā, līdz tam nezinām, kuram kura dāvana tiks. Loterija ir laba lieta, jo nav jātērē daudz naudas.

Evita Saulgrieze, mājsaimniece: – Man jāsarūpē piecas dāvanas, domāju nākamnedēļ to izdarīt, jo šonedēļ jāgatavojas bērnu eglītēm. Dārgākās noteikti ir bērniem, jo, kādas viņi grib, tādas pārkam. Šogad viņi izvēlējušies rotaļlietas, kuras reklamē televīzijā.

Zigrīda, kuldīdzniece: – Dāvanas sāku gatavot pirms divām nedēļām. Ziemassvētkos būs vajadzīgas sešas. Skatos, kas ir veikalos: ja man šķiet, ka tieši tas ir domāts konkrētam cilvēkam un ja iekrīt sirdī, tad pārku. Cena dāvanām nav būtiska, svarīgi, lai no sirds, nevis dārga.

Egils Veinbergs, pensionārs: – Vēl neesmu izdomājis, ko dāvināt, bet plānoju tērēt ap 30 eiro. Pats no tuviniekiem labprāt saņemtu kādu praktisku lietu, piemēram, modernu bārdas skuvekli. Kādreiz dāvanas taisīju pats – tā kā strādāju ar dzintaru, savām sievietēm dāvināju paštaisītas rotas.

Gunita Zariņa, kuldīdzniece: – Vēl neesmu sākusī, bet apmēram esmu izdomājusi, ko dāvināt. Noteikti iegādāšos kaut ko no vietējiem ražotājiem. Dāvināšu visiem tuviniekiem, vajadzēs vairāk nekā desmit dāvanas – tādas sirsnīgas, ne lielas. Pašai vislabāk patīk saņemt mīļumlietiņas.

Elga Padrevica, pensionāre: – Dāvanas sāku gādāt jau oktobrī, jo viena meita ar ģimeni dzīvo Skotijā. Tās viņiem nosūtīju jau sen, arī pati no viņiem jau esmu saņēmusī. Naudu dāvanām daudz netērējam – ap pieciem eiro, mazajiem varbūt vairāk. Lai nopirktu bērniem, konsultējos ar mazmeitu, jo citādi nezinu, kas viņiem patīk. Pašai vislabākā dāvana bija tad, kad bērni man izremontēja vienu istabu. Ziemassvētku vakaru pavadīšu viena, bet meita ar ģimeni atbrauks Otrajos Ziemassvētkos.

Antra Grīnberga, Annas Adriānas Mucenakas foto

Kurzemnieks

Kuldīga, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore
Daiga Bitīniece –
63350567;
reklāmas
nodaļa –
63324881;
sludinājumi@
kurzemnieks.lv

Izdevējs –
SIA Jaunais
kurzemnieks.
Reģ. apl. nr. 1400.
Iespiests
SIA Poligrāfijas
grupa Mūkusala
Rīgā, Mūkusalas
ielā 15a.
Metiens – 3409.

Rūķi jau dodas ceļā

No šodienas visu Kuldīgas skolu un arī tehnikuma audzēkņi dosies pie veciem cilvēkiem ikgadējā akcijā *Dalies mīlestībā*.

Viena no koordinatorēm Irma Gertnere skaidro, ka jau vairāk nekā 20 gadu labie rūķi iet pie tiem, kuri paši par sevi nevar parūpēties, kā arī pie citiem, kuri akcijā apciemoti teju kopš pirmsākumiem.

I. Gertnere atminas, ka iniciatori bijuši uzņēmējs Modris Fokerots un skolotājs Raimonds Kramzaks. 90. gados viņi veduši siltas pusdienas, bet katrs gribējis arī aprunāties, tādēļ sarakstā pēdējie ēdienu saņēmumu atdzisuši. Vērsušies pie I. Gertneres, kura tolaik bija skolotāja V. Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijā. Viņa aicinājusi palīgā savu klasi, un bērni labprāt iesaistījušies pārtikas paciņu iznēsāšanā, bet atkal radusies problēma – sarunām laika nav bijis, kaut gan vecajiem cilvēkiem tās bieži ir svarīgākas par paciņu. Pamazām akcijā iesaistījušās visas ģimnāzijas klases, uzrunātas arī pārējās skolas.

Jaunums ir tas, ka skolas meklē dažādus veidus, kā pirms Ziemassvētkiem iepriecināt arī pensionētos skolotājus un tehniskos darbiniekus: vieni aicina uz pasākumu, citi aiziet ciemos.

Paciņas sponsorē vietējie uzņēmēji, un to nodošanu palīdz koordinēt I. Gertnere un Ieva Fokerota-Šimane. Laika gaitā bērni gribējuši dāvanu maisiņu papildināt no savas puses, pievienojot vasarā un rudenī burciņās sagatavoto, pašu rokām darināto, kādu svecīti vai mīļlietiņu.

I. Gertnere atzīst: jaukākais ir tas, ka tagad, kad cilvēku saraksts sadalīts pa skolām, ciemos gājēji var velīt laiku arī sarunām. Tie skolēni, kuri akcijā *Dalies mīlestībā* piedalās vairākus gadus, pat lūdzot, lai viņiem atkal ļauj doties pie jau iepazītajiem senioriem.

Inguna Spuleniece

Policisti sveic savējos

Ar ziediem, aplausiem un smieklēm, kas izskanēja pēc skanīgiem skaitāmpantiem par pašiem apsveicamajiem, Kurzemes reģiona pārvaldes Kuldīgas iecirkņa policijas darbinieki piektdien sveica Iekšlietu ministrijas apbalvotos kolēģus.

Latvijas un arī Valsts policijas (VP) simtgadē par priekšzīmīgu dienesta pienākumu izpildi, augstu profesionalitāti, sasniegtiem darba rezultātiem un ilggadēju dienestu VP policistiem piešķirti goda raksti, pateicības, jubilejas goda zīmes, atzinības, naudas balvas un līdz pat piecām papildu atvaļinājuma dienām.

Iecirkņa priekšnieks Normunds Aleckis atgādināja kolēģiem, cik sūri klājies pirms 100 gadiem, kad struktūra dibināta, un pateicās kolēģiem par darbu, kas šo nebūt ne vieglo darbu apzinīgi dara. Kā savus tuvākos sadarbības partnerus policistus sveica arī Kuldīgas rajona prokuratūras virsprokurors Ivars Brangulis, kā nākamo soli aicinot spert saliedētības veicināšanu kolektīvā, jo vislabāk darbi sokas kopīgiem spēkiem. Zemessardzes 45. nodrošinājuma bataljona štāba un apgādes rotas komandieris Jānis Vīcups sacīja, ka novērtē, cik svarīgs ir policijas darbs, kas nodrošina iekšējo drošību, lai Zemessardze varētu labi nodrošināt ārējo. Alšungas, Skrundas un Kuldīgas novada pašvaldību pārstāvji sacīja paldies policistiem par drošības un kārtības nodrošināšanu.

Goda raksts

pasniegts kriminālpolicijas priekšniekam Kārlim Prūsim, priekšnieka vietniecei Inesei Meņģei, inspektoriem Gitai Soldatenokai, Leonīdam Taņčinam, Māritei Kanapolei, Ivaram Mationam un Kasparam Doniņam.

Pateicības

piešķirtas iecirkņa priekšniekam Normundam Aleckim, inspektoriem Zītai Mazzariņai, Ojāram Kuršinskim, Vitai Tjagunovičai, Inītai Ozoliņai, Andai Kļavai, Svetlanai Liepiņai, Intai Bilānei, Ilzei Biģelei, Augustam Teterim, Rinaldam Vainovskim un kārtībniecei Signei Agnesei Bumbierei.

Autobusi zem eglītes

No 13. decembra Gudenieku un Īvandes skolēni uz skolu un mājās tiek vesti ar jauniem firmas *Iveco* autobusiem, ko iegādājušies Kuldīgas novada pašvaldība. Tie izmaksājuši 104 000 eiro (bez PVN).

Firmas pārstāvji pilnīgi jaunos, deviņpadsmitvietīgos autobusus bija novietojuši Rātslaukumā gluži kā dāvanu pie pilsētas lielās eglis.

Pirmie *busiņus* apskatīja domes deputāti, pagastu pārvaldnieces un šoferi, kuri ar tiem brauks. Firma *Iveco*, kuras autobusus piedzējušie šoferi gan neatzīst par piemērotiem mūsu grantētajiem lauku ceļiem, bija vienīgā, kas pieteicās pašvaldības izsludinātajā iepirkumā. Tomēr šoferi priecājas, jo jauns esot jauns. Prieks bija arī mazajiem īvandniekiem, kuri ceturtdien autobusu izmēģināja mājupceļā no Kuldīgas.

Īvandes pagasta pārvaldniece Anda Upleja pastāstīja, ka ar iepriekšējo *Iveco* autobusu braukts kopš 2007. gada. Tas bija tā nolietots, ka vairākas reizes palicis uz ceļa, vests ar evakuatoru. Nācies tērēt ļoti daudz naudas par remontiem. Savukārt Gudeniekos līdz šim bijis novadā vecākais autobuss. Pārvaldniece Daina Bērende teic,

Pirms doties ceļā, Pēteris Ķemeris (no labās), Jānis Krūka un Modris Jancis pārbauda, kas jaunajiem autobusiem motorā.

ka no 2004. gada: „Mūsu autobusā nebija kondicioniera un siltuma, kaut gan vadājam bērņus uz Ēdoles skolu, ansambļus, arī iedzīvotājus. Esam ļoti priecīgi, ka uz mūsu tālo stūri *atnācis* jauns autobuss.”

Jauno ieguvumu profesionāli izvērtēja trīs šoferi. Jānis Krūka atvaļinājuma laikā aizvieto Īvandes šoferi Modri Janci, kurš arī nevarēja nociesties, neapskatījis autobusu jau pirmajā dienā. J. Krūka teic: „Veco autobusu visi par grabažīņu sauca.

Grīda izpuvusi.” Pēteris Ķemeris no Gudeniekos stāsta, ka ar jauno braukšot līdz 20. janvārim, pēc tam iešot pensijā. Visi šoferi atzīst, ka lielākā problēma, kas bojā autobusus, ir sliktie ceļi. Pagastu autobusiem ikdienā pa granti un bedrēm jānoobrauc vismaz 100 kilometru, tikai 27 kilometri viņu maršrutā ir asfaltēti.

Inguna Spuleniece
Annas Adriānas
Mucenkas foto

Krūšu nozīmes par 25 gadu izdienu saņem (no kreisās) Agita Āboliņa, Daiga Ēķe-Silirova, Gunita Rīna un Aivars Ķelpis.

Valsts policijas apbalvojums – jubilejas goda zīme Latvijas valsts policijai 100 –

piešķirts iecirkņa priekšniekam Normundam Aleckim, kriminālpolicijas priekšnieka vietniecei Inesei Meņģei, inspektoriem Aināram Skrickim, Dacei Grundulei, Agitai Āboliņai, Viesturam Kaltņiekam un kārtības policijas nodaļas priekšniecei Vitai Maslobojevai.

Krūšu nozīmes Par izdienu

Par 5 gadu izdienu – inspektorēm Ilzei Biģelei, Andai Kulbergai un kārtībniekam Jānim Kaltņiekam.
Par 10 gadu izdienu – kriminālpolicijas priekšniekam Kārlim Prūsim, inspektorēm Andai Kļavai un Lailai Kudiņai.
Par 20 gadu izdienu – kārtībniekam Jānim Dzenim un inspektoram Mārcim Augulim.
Par 25 gadu izdienu – inspektoriem Agitai Āboliņai, Gunītai Rīnai, Daigai Ēķe-Silīnovai, Sandim Būdeniekam, Aivaram Ķelpim un Ivaram Mationam.

Jolantas Hercenbergas
teksts un foto

„Apbalvojums – pieturzīme manā ceļā”

Kolēģi un aptiekas klienti var lepoties – Sanita Āboliņa, SIA Latvijas aptieka Skrundas aptiekas vadītāja, kā viena no desmit speciālistēm ieguvusi Gada farmaceites titulu, ko piešķir Latvijas Farmaceitu biedrība.

Viņai balva pasniegta par jaunās paaudzes darbuzdevību, būtisku ieguldījumu nozares darbinieku un iedzīvotāju izglītošanā, labu sadarbību ar ārstiem. Trīs gadus Sanita lasījusi lekcijas Rīgas Stradiņa universitātē, viņai ir zinātniskas publikācijas, viņa piedalījies starptautiskās konferencēs, jo uzskata, ka nemītīgi sevi jāizglīto.

Kā šo profesiju izvēlējāties?

Tas bija nejauši. Gribēju iet uz baltu filologiem, jo mani interesēja literatūra un grāmatas, otrs variants – medicīna. Bet, lai kļūtu par ārstu, būtu jāmacās ļoti ilgi, tāpēc kompromiss bija farmācija.

Kā nokļūvāt Skrundā?

Piektajā mācību gadā bija jāiet praksē. Varēja doties uz Skrundu, un kā studente atbraucu strādāt aptiekā. Nostrādāju vienu gadu, kad pēdējā kursa beigās Rīgas Stradiņa universitātē man piedāvāja palikt profesores Viņas Eniņas vietā. Universitātē trīs gadus lasīju lekcijas latviešu un ārzemju studentiem par ārstniecības augiem.

Nejausi tur iepazīnos ar nākammo vīru Andri. Kopā īrējām dzīvokli, bet, kad saimniece izlēma to pārdot, bija jādomā, ko darīt. Sapratām, ka pirkt negribam, ka laikam neesam Rīgas cilvēki. Vīrs ir no Naukšēniem, mans tētis – no Kurzemes, mamma no Latgales. Vasaras pavadīju laukos Latgalē vai Priekulē. Skrundai tikai cauri izbraucu. Piezvanīju īpašniekam

„Mūsu uzdevums nav tikai izsniegt zāļu paciņas, bet arī uz klausīt un sadzirdēt,” saka Gada farmaceite Sanita Āboliņa, Latvijas aptiekas Skrundas aptiekas vadītāja.

aptiekā, kurā biju strādājusi, un nonācu atpakaļ Skrundā. Apstākļi sakrita, ka vajadzēja farmaceita palīgu, un arī vīrs sāka strādāt aptiekā. Viņš ir biologs, bet mācās par farmaceita asistentu.

Vai nav grūti ģimenē ar vienādu profesiju?

Tas atkarīgs no cilvēkiem, bet mūsu gadījumā ne, jo cenšamies darbu no mājām nodalīt.

Kas profesijā patīk visvairāk?

Darbs ar cilvēkiem, atgriezniskā saite. Sajūta, ka varu iedot ko vairāk – aprunāties, atbalstīt. Man svarīgi, lai cilvēks aiziet ar labāku sajūtu, nekā viņš atnācis. Tā kā esmu aptiekas vadītāja, man jāsaista un jāpieņem preces,

jārūnā ar lieltirgotājiem, organizācijām, jāorganizē iekšējā dzīve, jāiesaistās projektos. Sarunas ar klientiem ir maza atelpa no pārējiem darbiem.

Kādas ir grūtības?

Zāļu cenas un cilvēku maksātspēja, jo maciņa biežums ir tāds, kāds ir. Reizēm gribas iedot vairāk, bet cilvēks to nevar atļauties.

Kādas bija emocijas, uzzinot, ka piešķirts šāds tituls?

Liels prieks – negaidīta atzinība! Ikdienas lietas cenšos izdarīt pēc labākās sirdsapziņas, lai pašai patiktu tas, kā strādāju. Jauki, ka to novērtē no malas. Bet apbalvojums uzliek latīņu strādāt ar vēl lielāku atdevi. Farmaceitam visu laiku vajag uzzināt kaut ko

jaunu. Mums ir obligātā tālākā izglītība. Piecos gados jāsavāc noteikts punktu skaits, jāapmeklē lekcijas. Ja atnāk klients ar tādu jautājumu, uz kuru nezinu atbildi, tad jānoskaidro. Medikamentu un uztura bagātinātāju klāsts nemitīgi aug, tāpēc jāzina, kas cilvēkiem tiek piedāvāts.

Kādas īpašības darbā vajag?

Atbildību, centību, loģisko domāšanu, atvērtību, zinātkāri. Darbs ir ātrs, jo jāspēj reaģēt, piemēram, uz recepti – kas tas ir, kur jāpaņem. Nedrīkst nokļūdīties devā, un jāpasaka par blakusparādībām, mijiedarbību.

Jums noteikti bijuši interesanti atgadījumi.

Aptiekas dzīvē ik pa laikam

gadās situācijas, kas asina prātu. Ienāk klients un prasa indi. Izrādās, vajadzīga žurku inde, ko var nopirkt blakus veterinārajā aptiekā. Tāpat cilvēki interesējusies par apsēklojamo materiālu, gribējuši dažus kilogramus suņu barības. Citreiz nākas kārtīgi padomāt un būt atjautīgai: klients stāsta, ka lieto podigripelu, kas beigās izrādījās klopidogrēls. Cits sūdzas, ka asinsspiediena aparātam rādās cipariņi, ko nevar nodzēst. Izrādās, nav noplēsta jaunās preces uzlīmīte, kas vēsta par ciparu lielumu.

Vai jauniešiem šī profesija ir aktuāla?

Tā mainīsies, bet neizzudīs, jo vienmēr vajadzēs kādu, kurš runā ar cilvēkiem. Profesija ir ļoti perspektīva, bet jāapzinās, ka visu dzīvi vajadzēs mācīties un mainīties. Jā, tā ir mūža profesija, bet nevajag baidīties. Ja vēlēšies, katrs pats atradīs veidu, kā pilnveidoties.

Vai esat iedomājusies nodarbošanos mainīt?

Laikam ne, jo tikai ar laiku saprotu, cik plaša tā ir, cik daudz iespēju mācīties un strādāt. Aptiekas dzīve ir viena pasaule, vēl ir klīniskie pētījumi, kosmētikas industrija – sektori, kurus var izmēģināt. Piemēram, darbs ar studentiem man ļoti patika. Viņi bija dažādi, arī vecāki par mani, bet laikam tiem, kuri nāk uz medikāliem vai farmaceitiem, ir nopietna attieksme.

Ko darāt brīvajā laikā?

Man patīk lasīt grāmatas, bet tās šobrīd atlikta malā, jo man ir divarpus gadus veca meitiņa Alise, kas prasa laiku un uzmanību. Vēl joprojām mīli ir rokdarbi.

Annas Bivbānes teksts un foto

PĒC PUBLICĒTĀ

Atvadās ar labiem semināriem

Pēc tam, kad Kuldīgas novada dome izlēma likvidēt pirms 22 gadiem izveidoto pieaugušo izglītības centru (PIC), tā vadītāja Ināra Oļena vēlējas izteikt savu viedokli.

Kurzemnieks jau rakstīja, ka lēmumu deputāti pieņēma pēc domes audita, pamatojot ar to, ka pašvaldībai nevajag rīkot mūžizglītības pasākumus, finansāli atbalstot vienu iestādi un kropļojot tirgu.

KURSI BIJA LĒTĀKI

I. Oļena: „Domē mani informēja: galvenais pārmetums mūsu centram ir tas, ka darbs notiek uz biznesa pamatiem. Citādi tas nemaz nevar notikt, jo visus gadus domes finansējumu saņemam vienīgi algām. Pamatdarbībai

nebija paredzēts ne cents: ne telpu nomai, ne biroja tehnikai vai mēbelēm. Uzņēmējdarbība bija vienīgā iespēja. To arī veiksmīgi esam darījuši ar labām atsauksmēm. Pieaugušo izglītības apvienībā vienmēr esam saukti par vienu no labākajiem centriem Latvijā. Apvienība nosvinēja 25 gadus, arī svētkos tikām nosaukti par labiem šajā nozarē. Tā daļa, ko pašvaldība deva algām, bija dota par labu visiem novada iedzīvotājiem, jo tas samazināja kursu cenu.

Bija arī teiciens, ka mēs kropļojam tirgu. Manuprāt, daudz vairāk to dara privātskolotājs. Pirms kāda laika Kuldīgā bija tikai viens, kurš savu darbību reģistrējis Izglītības kvalitātes valsts dienestā. To, cik privat-

skolotāju ir patiesībā, varam tikai nojaust. Šī nodokļu masa Valsts kasei aiziet garām.”

ŠĪ KOMANDA NEDARĪS

Jautāta, kā līdzīgi centri sadarbojas ar citām pašvaldībām, I. Oļena skaidro, ka pieredze esot atšķirīga. Kā labos piemērus viņa minēja Dobeles PIC, kas saņemot ļoti lielu atbalstu, un Jelgavu. „Tur pašvaldība ar Eiropas Savienības atbalstu uzcēlusi milzīgu ēku, kurā centrs labi darbojas. Bet mums no pašvaldības vairāk pat nevajadzēja – paši rakstījām gan vietējus, gan starptautiskus projektus.”

I. Oļena pārliecināta, ka pieaugušo izglītība kuldīdzniekiem būs pieejama arī turpmāk, bet

viņas komanda ar to nenodarbošies: „No domes vadītājas Ingas Bērziņas un izpilddirektora Ilzes Dambītes-Dambergas sapratu, ka darbiniecei Unai Matisonei piedāvāta vieta izglītības nodaļā kā pieaugušo izglītības koordinatorei. Una man teica, ka pienākumi vairāk būs saistīti ar statistikas apkopošanu, nevis kursu rīkošanu. Arī Laurim Klestrovam piedāvāts darbs domē. Man ir darbs Pelču speciālajā internātpamatskolā-attīstības centrā. Iepriekšējā sastāvā privātu struktūru noteikti neveidosim.”

LIELA INTERESE

„Vajadzība pēc mūža izglītības pieaug – to rāda cilvēku interese. Viņi satraukušies, mums nākas mierināt, ka viss turpināsies.

Mums ir domes atļauja iesāktos kursus pabeigt. Bet atvadīties gribējām ar ko gaišu, tāpēc decembrī rīkojam vairākus jaukus kursus, kuros par pieņemamu cenu ļaujām cilvēkiem dzirdēt augstas kvalitātes lektoros. Protams, tie ir dārgi, bet varam to samaksāt. Tā nav ne nodokļu maksātāju, ne domes nauda. Pašu nopelnīto dāvinām cilvēkiem Ziemassvētkos.” Noklausīties modes mākslinieces Žannas Dubskas lekciju pieteikušies tik daudzi, ka visus pieņemt nevarēja. Arī uz psiholoģijas skolotāja, radio un TV raidījumu vadītāja Valda Meldera un aktiera, Cēsu koncertzāles direktora Jura Žagara lekcijām vietas piepildās.

Inguna Spulniece

Cīruļi novērtē vietu, kurā dzīvo

Strādīgi un godīgi – tā Kurmāles Ķiršos dzīvojošo Cīruļu ģimeni raksturo viņu bērni. Šogad Cīruļi saņēmuši pagasta pārvaldes atzinību kategorijā *Pagasta stiprā dzimta*.

KOPĀ JAU NO BĒRNU DIENĀM

Vija stāsta, kā ar Imantu iepazinušies: „Kādreiz Kurmālē bija četrgadīga skoliņa – Paulīnes pamatskola, kurā abi mācījāmies. Kad to aizvēra, mācības turpinājām Basu pamatskolā.” Vija strādājusi dārzniecībā Kuldīgā, Imants mācījies par namdari Jelgavā, astoņus gadus padomju saimniecībā *Vilgāle* bijis galdnieks un 12 gadus – traktorists. „Kad saimniecību likvidēja, par pajām paņēmām SIA *Alejas*, nodarbojāmies ar cūkkopību. 1996. gadā to likvidējām un sākām strādāt savā zemnieku saimniecībā,” atceras Vija. Kopā izaudzinājuši trīs bērnus: Andri, Ingu un Inesi. Visi par savām mājām izvēlējušies Kurmāli.

„PILSĒTĀ JŪTIES IEROBEŽOTS”

Pašlaik par vecāku bioloģisko saimniecību rūpējas meita Inga ar vīru Arvi. Viņa stāsta: „Pēc Basu skolas mācījos Laidzē, gan es, gan vīrs ieguvām agrouzņēmuma komercdarbinieka profesiju, un viss iegrozījās tā, ka palikām tepat. Strādāju Vilgālē pagasta pārvaldē par lauku attīstības speciālisti un sekretāres palīdzi, bet štata vietas tika samazinātas. Sešus gadus strādāju sakaru operatora *Bite* salonā. Saprātu, ka veselība tomēr svarīgāka – tur bija ilgstošs darbs uz kājām. Daudz ko palaidu garām, bet bērnam svarīgi, lai apmeklētu pasākumus skolā. Man patīk, ka laiku varu plānot pati. Tagad esmu grāmatvede. Man šeit patīk – pilsētā dzīvot negribētu. Cenšamies atjaunot māju un sakopt apkārtni.”

Saimniecībā ir ap 40 lopiem, tiek izmantoti 45 ha, pērn ar Eiropas atbalstu iegādāts traktors. Inga un Arvis audzina meitas Samantu (14) un Sanitu (10). „Arī viņas uzskata, ka ir labi dzīvot laukos, jo var skriet, iet un darīt visu, ko vēlas. Pilsētā tomēr jūties ierobežots.”

VISIEM BIOLOĢISKA SAIMNIECĪBA

Vijas un Imanta kopdzīve sāka

Cīruļu ģimene šogad saņēmusi atzinību *Pagasta stiprā dzimta*. No kreisās: Arvis, Samanta, Inese, Sanita, Estere, Imants, Vija, Inga, mazais Emīls, Andris, Sandra.

Akmentiņos, vīra vecāku mājās. Pašlaik tur darbojas dēls Andris ar sievu Sandru. Ģimenē aug Emīls (4), Estere (12) un Rebeka (19). Sandra smeļoties saka: „Kā jau laukos – bērni strādā vaiga sviedros. Viņi zina, ko tas nozīmē, jo katram savs darbiņš, īpaši vasarā. Mūsu četrgadnieks ir galvenais traktorists.” Vasarā arī te iegūts bioloģiskās saimniecības statuss. Jautāta, kā gājis sausajā vasarā, Sandra atbild: „Mēs viens otram palīdzējām.” Andris atzīst: „Vienīgās grūtības, dzīvojot laukos, dažreiz sagādā grantālais ceļš. Braucam pa to katru dienu. Ja ir īstā mašīna, nav nekādas vainas.”

Sandra atzīst: „Lauku darbi man ne vienmēr patīkuši. Tagad tehnika ir modernāka, agrāk visi savācām sienu pie mums un devāmies pie citiem, pat kaimiņiem palīdzējām.” Tagad liels palīgs ir mazais Emīls. Viņa teiciens: „Kas cits tētim palīdzēs?”

ATGRIEŽAS LAUKOS

Meita Inese pirms dažiem gadiem atgriezies no ārzemēm. Latvijā

strādājusi ēdināšanas uzņēmumos, septiņus gadus dzīvojusi Anglijā, Londonā. „Getvikas lidostā vairākās firmās strādāju par kosmētikas konsultanti. Kamēr biju tur, tiku šeit pie mājas. Par to paldies ģimenei, kas palīdzēja ar dokumentiem. Ar dzīvesbiedru Andri naudu pelnījām ārzemēs. Kad pieteicās dēliņš, atgriezāmies. Tagad esam tepat, kaimiņos. Priecājos, ka ģimene ir līdzās.” Inese vispirms strādājusi Vilgāles pamatskolā par pavāri, bet ar laiku izveidojusi savu mājražotājas uzņēmumu *Krizdoles*: „Vīrs nepārtraukti atkārtoja, cik tad ilgi strādāšu citam. Tā es saņēmos, vāru pusdienas un pievedu uzņēmumiem.”

Par izvēli dzīvot laukos viņa saka: „Man tie vienmēr patīkuši. Nepatīk akmeņi un burzma. Arī brīvdienās nevēlos nekur braukt. Atgriezies no ārzemēm bija grūti. Tur citāda naudas plūsma. Par darbu saņēmu vairāk nekā Latvijā. Šeit bija atkal jāskaitīt un domāt. Bet bērniem vajadzīgas mājas, tāpēc neko nenožēloju un bez darba nekad nesēžu.” Inese ar vīru audzina dēlus Viesturu (5) un Pēteri Pāvilu (7).

BEZ DARBA NEKĀ

Cīruļu bērni stāsta: ja vajag palīdzību, viens otram varot zvanīt kaut nakts laikā. Inese: „Mamma

un tētis mums iemācījuši, ka bez darba neko nepadomsim – tāpat vien nekas rokās neiekrīt. Tā arī dzīvojam, jo zinām, ka jāstrādā.” Vedekla Sandra uzskata, ka Vija un Imants ieaudzinājuši godīgumu: „Pat nevaru iedomāties, ka kāds no viņiem varētu būt negodīgs.” Inga piebilst, ka vienmēr izvērta mērķus un pēc tiem tiecas: „Tad esam spiesti darīt tā, lai to realizētu. Kad viens piepildīts, ir jau nākamais.” Mammu bērni mīli sauc par direktori. „Viņai vienmēr pieder pēdējais vārds. Kam citam padomu prasīsim, ja ne vecākiem?” retoriski jautā Inese.

Ģimenes tradīcija ir vecāku mājās pavadīt Vecgada vakaru un Jāņus. Arī dzimšanas dienas tiek svinētas kopā.

MAZBĒRNIEM LAUKOS PATĪK

Vecāki, kuri pieskata mazbērņus, esot liels atbalsts. Vija un Imants tos vienmēr sagaidot ar saldumiem. Tie, kuri skolas vecumā, mācās Vilgāles pamatskolā. „Mums te labi, jo autobuss brauc gar māju,” stāsta Inese. Mazbērni priecājas, ka iet lauku skolā, jo klasē maz audzēkņu un vieglāk

apgūt vielu. Sandra uzskata, ka laukos bērni izaug sirsniņgāki. Inese turpina: „Mēs visi mācījāmies skolā Basos, jo toreiz uz Vilgāli, šķiet, negāja autobuss.” Vija piebilst: „Kamēr nebija sniega, visi brauca ar riteņiem 11 kilometrus. Bet, kad sākās sniegs, tad vedām.”

Inese vēl atceras: „Skolā bijām lieli sportisti, piedalījāmies skriešanas sacensībās.”

SVĒTDIENAS RĪTĀ TĒTIS NEATBILD

Imants kopš pirmāsākumiem spēlējot *Superbingo*. Bērni smeļ, ka svētdienas

rītis, kad ir raidījums, viņu nedrīkst traucēt. Vijai patīk vasarā rušināties pa puķu domēm, minēt krustvārdu mīklas un ar bērniem apmeklēt koncertus gan pagastā, gan Kuldīgā. Bērni labprāt dodas arī uz ballēm. Andris ar sievu un Inese ar dzīvesbiedru dejo Kurmāles vidējās paaudzes kolektīvā *Rīva*. Inese atzīst: „Ir dienas, kad negribas neko, bet uz mēģinājumu jāiet. Vienmēr prieks koncertēt, pagājušonedēļ uzstājāmies konkursā *Darīsim paši* noslēgumā.”

Lāsma Reimanes
teksts un foto

Inese Cīrule:
„Mamma un tētis mums iemācījuši, ka bez darba neko nepadomsim.”

„Kad viens mērķis piepildīts, ir jau nākamais.”

MĀKSLA, BOKSS UN DZĪVES VĒROŠANA

„Ja liktos, ka varu izdarīt citādāk, varbūt tā darītu, bet šķiet, ka vienīgais veids, kā no sevis dabūt ārā to, kas sēž iekšā, ir gleznot. Tad jāglezno – citādi nevar,” tā saka kuldīdzniece, māksliniece **ANNA PABĒRZA**, kurai šomēnes aprit 27 gadi.

Vasarā viņa absolvēja Latvijas Mākslas akadēmiju, iegūstot maģistres grādu glezniecībā. Lai arī bērnībā gribējusi kļūt gan par šuvēju, gan aktrisi, jau tad vairākkārt parādījusies vēlme kļūt par mākslinieci. Atskatoties ar šodienas acīm, Anna šķiet, ka patiesībā tolaik māksla nav diez ko padevusies, taču viņa priecājas, ka turpinājusi darīt to, kas patīk.

TALLINA – KĀ RĪGA NĀKOTNĒ

Anna dzīvo Tallinā, jo studiju laikā pieteicās trīs mēnešu praksei galerijā *Temnikova&Kasela*. „Tā kā nebija konkrētu plānu, ko pēc augstskolas darīt, pēdējā brīdī izdomāju izmantot trīs mēnešus, kas vēl bija pieejami studiju apmaiņas programmā *Erasmus*. Praksei pieteicos samērā vēlu, tāpēc pārāk tālu negribēju braukt. Kā izrādās, tālu nav jābrauc, lai iegūtu vērtīgu pieredzi. Zināju, ka Baltijā šī galerija ir vienīgā, kura tik aktīvi piedalās mākslas mesēs un kurai ir daudz kontaktu.”

„Nekas jau nenotiek, ja neko nedara.”

Māksliniece secina: „Tallinu salīdzinot ar Rīgu, abas šķiet diezgan līdzīgas – krasu atšķirību nav, tomēr Tallina šķiet sakārtotāka un tīrāka, runājot gan par vidi, gan cilvēkiem, gan dažādām sistēmām. Tas var likties tā virspusēji, jo dzīvoju šeit tikai dažus mēnešus, tomēr ir sajūta, it kā es būtu nākotnē. Tallina ir kā Rīga, tikai nākotnē. Visur, kur esmu devusies, īpaši izturējušies ļoti laipni. Tas, ka viņi ir lēni, ir stereotips.”

MĀKSLINIEKS UN GALERIJA

Tallinā mākslinieces galvenais uzdevums ir galerijā uzņemt apmeklētājus un ielaist pie mākslas darbiem, jo ārdurvīs ir zvaniņš un tās var atvērt tikai no iekšpuses. A.Pabērza stāsta, ka prakses laikā viņa arī pako mākslas darbus, iekārto un novāc izstādes, izņem pasta sūtījumus, pasūta transportu, atjauno galerijas datu

bāzi, kā arī mēdz palīdzēt māksliniekiem izstāžu darbu tapšanā, ja tas vajadzīgs. Te var redzēt, kā visi procesi notiek no otras puses, jo augstskolā neviens nestāsta, kas notiek pēc absolvēšanas, kad kļūsti par mākslinieci. Viņa saņēmusi atbildes uz daudziem jautājumiem par mākslinieka un galerijas sadarbību un problēmām, ar kādām abas puses saskaras. Darbs Tallinā palīdzējis uztraukt prasmi publiski uzstāties, jo apmeklētājiem bieži jāstāsta par izstāžu darbiem. Liels ieguvums esot Baltijas mākslas vides un īpašu mākslinieku, kā arī pašas valsts iepazīšana.

PĒTĪŠANA PALĪDZ SAPRAST

Apmaiņas programmā *Erasmus* A.Pabērza deviņus mēnešus mācījusi Falmutas universitātē Lielbritānijā. Mācības tur balstītas padziļinātā izpētē, kas notiek pirms idejas realizācijas, – vispirms tiek izziņāta atbilstoša literatūra un iepazīti mākslinieki, kuri darījuši ko līdzīgu. Māksliniece uzsvera: „Pirms mākslas darba radīšanas tas ir svarīgi, jo pētīšana palīdz saprast, ko tu dari, kāpēc tu dari un vai tiešām tu to dari vislabākajā iespējamajā veidā.” Iespējams, mācības Lielbritānijā palīdzējušas nonākt līdz idejām, kas parādās maģistres darba gleznās: „Cita vide ļauj paskatīties no malas un apjaust intereses, par kurām zināju, bet kam nepievērsu uzmanību.”

LOGOS SKATĪTIES IR INTERESANTI

Maģistres darbs *Novērotājs* ir Annas pieredzes un novērojumu atainojums, pastiprinātu uzmanību pievēršot interesei par to, kas notiek pilsētas ielās. Māksliniece to dēvē par logu kultūru. Viņai interesanti šķiet tas, kā pilsēta mainās, kad dienas gaismu nomaina ielu apgaismojums, jo var ieraudzīt ļoti daudz, kad tumsa ārpusē padara redzamu telpu.

„Es apzināti apvienoju divas savierstas nodarbes – staigāšanu un skatīšanos, lai sevi pakļautu nejaušībai, iepazīstot un piedzīvojot pilsētu, kur katra pastaiga var būt pilna atklājumiem un stimuliem. Darbā caurvijas dažādas tēmas, piemē-

ram, skatīšanās, vuajerisms*, logi, telpa, interjers. Tās saplūst un cita citu papildina.”

Staigājot pa pilsētu, Anna novērojumus fiksē fotogrāfijās. Pēc tam tie no realitātes tiek abstrahēti un pārvērsti gleznās, kas kļuvušas universālas, kaut arī attēlo konkrētu vietu, arhitektūru, interjeru un laiku. Tukšas ainavas kļūst par vietu, kurās māksliniece projicē savas emocijas, atmiņas un pieredzi.

„Tā logos skatīšanās cilvēkus jau vienmēr ir interesējusi. Nezinu, vai arī lielpilsētā tas ir tik izplatīti, bet liekas, ka mazpilsētā gan, jo visi viens otru zina. Cilvēkus laikam interesē, kur tad kaimiņš aizbraucis, ka nav mājās, un tam līdzīgi. Man staigāšana apkārt un apņēmtīga skatīšanās laikam radās no tā, ka nekas jau nenotiek, ja neko nedara. Tā ir mērķtiecīga darbība, kas noved pie jauniem novērojumiem.”

SPORTISKS UN ZAĻŠ DZĪVESVEIDS

Brīvajā laikā A.Pabērza Tallinā apmeklē arī boksa nodarbības. „Tas ir ļoti in-

„Cita vide ļauj paskatīties no malas un apjaust intereses, par kurām zināju, bet kam nepievērsu uzmanību.”

„Gribas nebūt vienaldzīgai un kaut nedaudz darīt lietas labā.”

tensīvs sports. Iznāk daudz dabūt pa seju, arī otram iesist. Visu laiku jābūt procesā. Bokss labi nodarbina ķermeni un prātu: ja negribi dabūt pa seju, jābūt koncentrētākam.” Latvijā Anna apmeklējusi teikvando nodarbības.

Viņai šķiet svarīgs arī dabai labvēlīgs dzīvesveids. Anna cenšas vairāk lietot tādu kosmētiku, kas netiek pārbaudīta ar dzīvniekiem, viņa neēd gaļu, nedzer pienu, veikalā izvairās produktus likt maisiņos. „Katram jāsaņem sev. Man žēl dzīvnieku. Sākumā gribēju pamēģināt, vai bez gaļas varu iztikt. Pēc mēneša jau vairs negribējās. Kad vairāk painteresējas par to, cik neglīta var būt tā otrā puse, gribas nebūt vienaldzīgai un mēģināt lietas labā kaut ko darīt.”

Kad Anna atgriezīsies Latvijā, noteikti taps jauni mākslas darbi, jo, braucot uz Tallinu, viņa speciāli nepaņēma līdz krāsas, lai nav kārdinājuma gleznot. Tur māksliniece uzkrāj iespaidus, fotografē, lasa grāmatas, pēta sev interesējošo un turpina iepazīt mākslas pasauli, lai atgriezoties ķertos pie otām.

* Tiekme vērot citu intīmo dzīvi

Kuldīdzniece Anna Pabērza praksē Tallinā strādā galerijā *Temnikova&Kasela*. Pašlaik tur var apskatīt mākslinieku Oļega Frolova un Tobiasa Kaspara izstādi *Epicentrs*.

Nebūt citiem par nastu

Tas ir mīts, ka cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem (GRT) vienmēr ir slogs un drauds, tādēļ tie jāievieto kaut kur tālu, vēlams, slēgtā iestādē, kur tie dzīvo uz pārējās sabiedrības rēķina.

Jau daudzas biedrības Latvijā pierādījušas: ar lielāku vai mazāku atbalstu šie cilvēki sabiedrībā iekļaujas. Tie, kuri var, mīt grupu dzīvokļos, dodas uz darbu, ar mentora palīdzību pārvalda savu naudu. Dienas centros viņi spēj laiku pavadīt jēgpilni, darinot ļoti skaistas un noderīgas lietas.

Par to pārliecinājās arī tagadējie un potenciālie Kurzemes sociālo pakalpojumu sniedzēji, kuri Kurzemes plānošanas reģiona rīkotajā pieredzes braucienā iepazīna deinstitucionalizācijas pieredzi Rīgā.

Pusdienas galdā!

Cerību ligzdā pītie grozi.

Šīs gleznas cītīgi izšūtas krustiņdūrienā. Pārsvārā to dara Cerību ligzdas puīši. Audzēkņi arī auž un darina gobelēnus.

Brauciena dalībnieki pusdienos interesantā vietā – RB cafe, brīdināja projekta Kurzeme visiem vadītāja Inga Kalniņa.

Izrādās, ka dodamies uz biedrības Rīgas pilsētas „Rūpju bērns” dienas aprūpes centru Cerību ligzda. Tas darbojas jau 20 gadus, filiāles atrodas visā Rīgā, bet Balvu ielā 11 bijis sākums. Kad apkārtējo daudzdzīvokļu māju iemītnieki uzzinājuši, ka šeit būs centrs garīgi slimajiem, izrādīta pretestība.

Tagad visi sadzīvojot labi, pat žogs neatdalot. Katru dienu te nāk aptuveni 65 audzēkņi – pieauguši cilvēki ar GRT. Daudzus no rīta atved vecāki, citi atbrauc paši. Diena pāriet dažādos pienākumos: mācoties apkalpot pašiem sevi, darinot darbus, ko var nopirkt, piemēram, Centrāltirgū. Cerību ligzda piedalās arī festivāla Nāc līdzās! koncertos un izstādēs. Ir dziedāts un dejots teju uz visām lielajām Latvijas skatuvēm.

To visu uzzinām, ar baudu ēdot pīrādziņus, plātsmaizes un cepumus, ko, izrādās, cepuši centra audzēkņi. Jā, kāds pīrāgs ir lielāks, cits mazāks, bet labo garšu tas nemazina. Cerību ligzdas darbinieki stāsta, ka ceptuvē strādāt grib daudzi. Tādi, kuriem var uzticēt griezt sīpolus, ir tikai divi, bet ar mīklas rullēšanu, gaļas sagriešanu, siera rīvēšanu tiek galā ne viens vien. Gadoties, ka gaļiņa tiek griezta un griezta,

bet bļodā nekas neiekrīt. Kaut gan dažam jau pāri 40, esot arī tādas mammas, kuras uztraucas: „Manam bērnam dod rokā nazi! Sagriezīsies!” Saimniece smejas: „Kurš cilvēks virtuvē nav sagriezies vai nagus norīvējis! Mūsējie var daudz, bet vecāki bieži nodara pāri – uzskatot, ka cilvēks ar garīgu slimību jāapkalpo un no visa jāizsargā.” Ceptuvē saražoto lēti pārķ paši audzēkņi, darbinieki un vecāki.

Ja spēj, tad jāstrādā

Nodibinājumam Fonds „Kopā” ir gan grupu dzīvokļi, gan dienas aprūpes centrs, kura apmeklētāji strādā specializētajā šūšanas darbnīcā un veļas mājā. Grupu dzīvokļi ir arī Rūpju bērnam.

DARBU VAR ATRAST

Nodibinājuma vadītāja Tamāra Vahļina uzsver: ja dzīvo grupu mājokļos, kaut kas jādara – vai nu jāapmeklē dienas aprūpes centrs, vai jāmacās, vai jāstrādā. Ja kāds strādāt negrib, vienīgā iespēja ir motivēt, motivēt un motivēt. Darbu atrast var, jo daudzi darba devēji ir pretimnākoši.

Piemēram, Rūpju bērna grupu dzīvokļos Šūpoles viens puisis strādājis par aprūpētāju, citi atraduši darbu veikalos Rimi un Maxima, Latvijas balzamā par krāvējiem, apkopējiem, macās tehnikumā Smiltēnē. Viens puisis nopelnot pat 700 eiro mēnesī. No 13 cilvēkiem piederīgie ir tikai četriem. Dzīvoklī pašam par visu jāmaksā: vasarā aptuveni 35 eiro, ziemā – ap 100 un vairāk. Nauda, kas paliek pāri no invaliditātes pensijas un algas, jāsadala pārtikai, zālēm, apģērbam. Gadās, ka tā beidzas ļoti ātri. Tad darbinieki pabaro un apģērbj no saziedotā.

TĒRIŅUS PLĀNO

T.Vahļina uzsvēra, ka Rīgas specifika neļauj šiem cilvēkiem pašiem noīrēt mājokli, kaut gan ar asistenta palīdzību viņi varētu dzīvot patstāvīgi. Nodibinājuma grupu dzīvokļos no 24 klientiem vairu-

Šādus maisiņus pasūta veikals Balzamiko Kuldīgā.

Virtuves cimdi, iepirkumu maisiņi, priekšauti – gaumīgi, ērti un noderīgi.

mam ir ļoti smaga psihiska saslimšana, tādēļ jāstrādā individuāli.

Jautāta, kādas prasmes visbiežāk jāmaca, T.Vahļina uzskaita, ka tiem, kuri nākuši no bērnumamiem, nav ne mazākās sapratnes par tēriņu plānošanu, par to, ka jātaisa ēst, jātīra māja. Daudziem ir atkarība, īpaši aizraušanās ar azartspēlēm. Tiem, kuru saslimšana nav tik smaga, jāpalīdz plānot izdevumus, iepirkties, nopirkt analizēt, ieskaidrot: ja gribi smēķēt, maizītei naudas būs mazāk. Pret parakstu klienti savu naudu uztic darbiniekiem, un tā tiek ieslēgta seifā. Kad kāds nolēmis kaut ko pirkt, kopā ar darbinieku izvēr-

tē sarakstu un saņem vajadzīgo summu. Visu naudas plūsmu stingri uzrauga vadītāja, bet cilvēki uzticoties. Nākoties cīnīties ar to, ka klienti aizņem vienu no otra. Gadās, ka viņus apmulžo svešinieki vai pat radinieki, pierunājot paņemt aizdevumu vai preces kredītā. „Pārrunājam, ka tā ir viņa paša kļūda. Macām, ka par katru šādu rīcību jāmaksā,” uzsver vadītāja.

IR PASŪTĪJUMI

Izrādot šūšanas darbnīcu, T.Vahļina norāda, ka katram piemeklētas darbības pēc spējām. Viens var nogriezt auduma strēmelī, cits izšūt, bet ir arī darbnīcas vadīt-

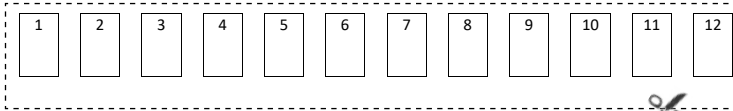
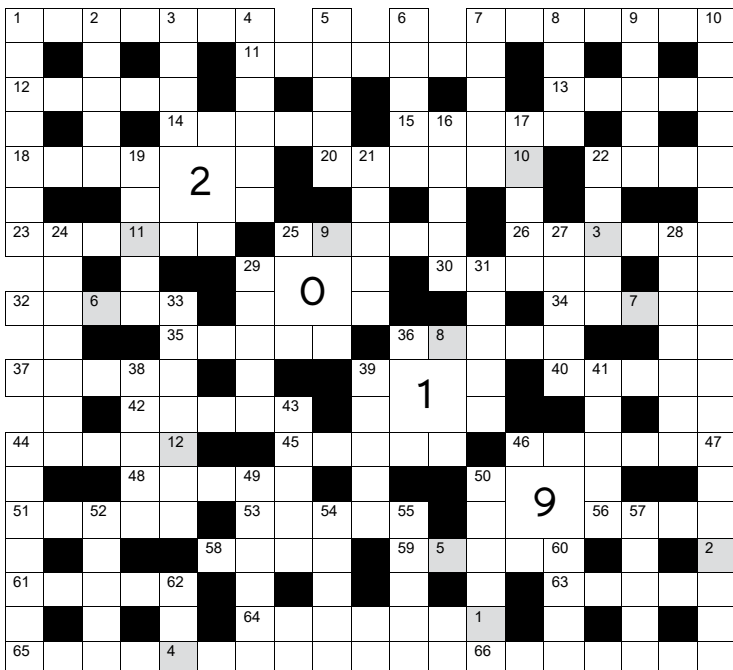
tājas, kas katru precī novēd līdz beigām. Auduma maisiņi tiek šūti Zvaigznei ABC, veikalam Balzamiko. Te top arī virtuves cimdi, priekšauti. No pārdotā klienti saņem nelielu atalgojumu, tiek rīkotas ekskursijas u.c. pasākumi.

Veļas mājā tiek mazgāta iemītnieku veļa, nāk arī citi, ir pasūtījums no Rīgas patversmēm. T.Vahļina uzsver, ka šāds darbs radina pie ritma un māca, ka no blakus dzīvokļiem nedrīkst nākt naktskreklā un čībās, ka no rīta jāpieceļas, jāpaēd, jāsaķemmējas un tad jānāk uz darbu.

Inguna Spuleniece
Projekta Kurzeme visiem arhīva foto

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Daina Skribāne.

Risinājumu gaidām līdz 19. decembrim.

Horizontāli: 1. Kristīgās baznīcas gada sākums. 7. No salmiem veidots priekšmets telpu dekorēšanai. 11. Slavens latviešu bokseris (dz. 1985). 12. Lietū kļūt slapjam. 13. Latviešu klasiskā tautasdziesma. 14. Malkas tilpuma mērvienības. 15. Mēbele. 18. Preces masa bez iesaiņojuma. 20. Publiska (kā) demonstrēšana un vērtēšana (dsk.). 22. Ciest no aukstuma. 23. Automātiskas iekārtas spēja saglabāt ierakstīto informāciju. 25. Latviešu literātes Māras Zālītes romāns *Paradīzes ...*. 26. Uzņemties saistības, solīt, apliecināt, ka (kāds) pildīs noteiktas prasības. 30. Truls, neuztrīts. 32. Virzīties, pārvietoties pa gaisu. 34. No drēbes šūta kule. 35. Riteņu gumijas apvalks. 36. Ģimene. 37. Šķēri, meti. 40. Senāk – horizontāli nostiprināts balķis zirgu piesiešanai (pajūgu stāvvietās). 42. Lapu koki. 44. Koka spieķis. 45. Medību šķirnes suņi. 46. Klist. 48. Grumba. 51. Ķeksis. 53. Lūpziņu dzimtas lakstaugs. 56. Jūrnieku sauciens „Uz klāja, uz kuģa!” 58. Lauvenes vārds Dž. Adamsones grāmatā *Dzimusi brīvībai*. 59. Liels, ļoti sekls ezers Somijas ziemeļos. 61. Veģētācijas tips, kurā dominē skujkoku meži. 63. Savlaicīgs. 64. Skurstenis. 65. Savstarpēja atbilstība. 66. Dieva slavināšanas sauciens vai dziesma jūdaismā un kristietībā.

Vertikāli: 1. Novada centrs Kurzemē. 2. Mazgājot veļu, sist to ar īpašu vāli. 3. Grafiska zīme mūzikas skaņas pierakstam. 4. Senās Jūdejas iedzīvotāji un to pēcteči. 5. Lielas, greznas ēkas. 6. Kompasa sastāvdaļa. 7. Smadzeņu darbības kopums. 8. Latviešu rakstnieka Andreja Upīša (1877–1970) romāns ... *īklā*. 9. Veikla, ātra. 10. Piedalīties (sporta) sacensībās. 16. Atceras. 17. Hemlokegle. 19. Asu krustpunkts taisnleņķa koordinātu sistēmā. 21. Aparāts ūdens tvaiku ražošanai lielā daudzumā. 22. Latīņamerikāņu deļa. 24. Ēdama sēne, kuras augļķermenis attīstās augsnē. 27. Žurnāls dzīvnieku draugiem Latvijā. 28. Dobums, kurā atrodas acs ābols (dsk.). 29. Kandela. 31. Augstvērtīga tīršķirnes kultūraugu sēkla. 33. Neliels, tumšs kukainis ar dūrējsūcējtipa mutes orgāniem. 38. Tādi, kas patīkami satrauc, valdzina. 39. Līniju, vadu, ceļu sistēmas. 41. Šaura pāreja no dēļiem, kārtīm u.tml. 43. Kaņepju sviests. 44. Budēji. 47. Pagasta centrs Beverīnas novadā. 49. Runas spēja. 50. Atsvešinātība (pār.). 52. Laika skaitīšanas sistēma. 54. Dievība latviešu mitoloģijā. 55. Vertikāla celtnes daļa, kas balsta pārsegumu un norobežo telpas. 57. Japāņu trīsriindu dzejas forma. 60. Rīgas kinostudijas mākslas filma (1959). 62. Pirmatnējo cilvēku mītne.

Pareizā atbilde: IRDINĀTĀJS.

ATBILDES

Horizontāli: 3. Kolba. 8. Toronto. 9. Stimuls. 10. Mērīt. 11. Laiviņa. 12. Raupjas. 13. Serde. 15. Valkans. 18. Stallis. 22. Lāma. 23. Skatuve. 24. Akra. 25. Oranžas. 29. Atlaist. 32. Ibsi. 33. Stienis. 34. Zvilnis. 36. Ideja. 37. Pastēte. 38. Rinkule. 39. Sūti.

Vertikāli: 1. Poltava. 2. Intriga. 3. Kompass. 4. Lira. 5. Asteres. 6. Pietura. 7. Plakani. 14. Rietumi. 15. Volvo. 16. Limfa. 17. Naska. 19. Tvert. 20. Lakši. 21. Skaut. 26. Rūtiņas. 27. Žonglēt. 28. Sisties. 29. Aizkari. 30. Laidens. 31. Spirāle. 35. Reti.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalba, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Velta Višņevska, Alma Bredovska, Rasma Dadze.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīkla konkursam, Kurzemieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuli kastītē.

Laternās – bērnu pasakas

Liepājas ielu Kuldīgā šogad rotā lieli lukturi ar Ziemassvētku ainām, kas tapušas pēc skolēnu pasakām.

Pasakas var izlasīt un epizodes apskatīt Liepājas ielā.

Būvvaldes nodaļas vadītājas vietniece Inese Sulojeva skaidro: „Šogad nolēmām rīkot konkursu. Tika uzrunātas visas novada skolas, un skolēniem bija iespēja uzrakstīt Ziemassvētku pasaku. Tika iesūtītas desmit, izvēlējamies trīs labākās: Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas 3. klases audzēkņu Madaras Ivanovskas pasaku *Ziemassvētki mežā* un Elvja Megņa pasaku *Rūķis Timijs*, kā arī Vilgāles pamatskolas 8. klases skolnieka Māra Matīsa Bensona pasaku *Modermais vecītis*.

Kopā izlikti desmit lukturi ar dažādām ainām, pie katras ir nosaukums un epizodes apraksts. Būvinspektors Raimonds Kalējs visas pasakas ierunājis, un ieraksts tiek atskaņots pie pirmās epizodes.

Lukturi izlikti Liepājas ielā,

Ziemassvētku ainiņas Kuldīgā veidotas pēc bērnu pasakām.

sākot no pasta līdz Rātslaukumam, pie domes un kultūras centra. Ir arī norādes, lai saprotams, uz kuru pusi doties. Pasaku ainas palīdzējuši ierīkot bērnu un jauniešu centra floristikas

un šūšanas pulciņa bērni un skolotājas. Apgaismojumu gādājis elektrīķis Māris Vidmanis.

Lāsma Reimanes teksts un foto

VALODNIEKS

Kurzemieka konkursā tiek publicēti dažādi izteicieni un jēdzieni. Precīzāko skaidrojumu autori (var pievienot arī kādu piemēru pilnā teikumā) ik pēc trim mēnešiem saņems mazu balviņu.

Ko nozīmē teiciens likteņa ironija?

Atbildes līdz 19. decembra 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Atbildi uz jautājumu par teicienu *otrā elpa* atsūtījuši vairāki lasītāji. Tā Ingars Neimanis skaidro: teicienu *otra elpa jeb otrā elpa* bieži lietojam tādos gadījumos, kad parādās tāda kā jauna enerģija, jauns spars, jaunas idejas. Teiciens tiek lietots visdažādākajās dzīves jomās. To lieto gan sportisti, piem., maratonisti, gan ir nosaukums Valmieras peldēšanas vecmeistaru klubam, gan teologi, lai runātu par to, kas ir *otrā elpa* mācītājam. Tāpat var minēt, ka Rīgā un Liepājā ir labdarības veikali ar šādu nosaukumu. Valkā ir pat viesnīca ar nosaukumu *Otrā elpa*. Arī literatūrā sastopams šis teiciens. Kā piemēru var minēt Harija Heislera (pseidonīms D.Liniņš) dzejoļu krājumu *Otrā elpa* (izdots 1973. gadā). Indra Ābelīte skaidro, ka tas nozīmē atgūšanos pēc kāda darba vai trieciena, saņemšanas, iedvesmu nākamajam solim/darbam. Bet Anita Eglīte raksta, ka izteiciens esot radies no gargabalu skrējēju profesionālā žargona, kad šķiet, ka spēki tik ļoti izsīkuši, kad nevar vairs pat paelpot. Taču tad organisms pārslodzei pielāgojas un elpot kļūst vieglāk – sportists atgūst otru elpu.

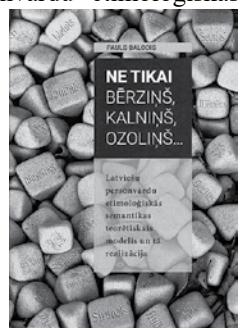
KULDĪGAS BIBLIOTĒKĀ

Kā radies vārds un uzvārds?

Paula Baloža grāmatā *Ne tikai Bērziņš, Kalniņš, Ozoliņš* var iepazīt latviešu personvārdu etimoloģiskās

semantikas teorētisko modeli un tā realizāciju. Droši vien daudziem kādā brīdī radies jautājums par savu vārdu vai uzvārdu: kā tas cēlies, vai citām tautām ir līdzīgi. Autors apskata semantikas paralēles latviešu un kaimiņtautu priekšvārdos un uzvārdos – cenšas noskaidrot, ko tad konkrēti vārdi rašanās brīdī nozīmējuši.

Kas notiek ar skolēnu pareizrakstību?

Sarakste lietotnēs *WhatsApp* un *Messenger*, sociālajos tīklos un forumos – rakstu valoda telefonā un datorā kļuvusi nozīmīgāka nekā jebkad agrāk. Par to, vai skolēni tajā ievēro pareizrakstību, stāsta Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas latviešu valodas skolotāja Aiga Moļņika. Par saziņu tiešsaistē runā arī skolēni.

Sarunājas rakstiski

28% jauniešu internetā nepievērš uzmanību pareizrakstībai un pieturzymju lietojumam, liecina aptauja.

Septembrī „*Samsung*” *Skola nākotnei* kopā ar mediju aģentūru *Mindshare* aptaujājuši 520 pusaudžus no 14 līdz 18 gadiem. Egle Tamelīte, „*Samsung*” *Skolas nākotnei* iniciatīvas vadītāja Baltijā, secina: „Patlaban vairums sarunu notiek rakstveidā. Aptauja rāda, ka 20% jauniešu internetā bieži sarunājas pat tad, ja atrodas vienā telpā. Viedtālrunis un dažādas lietotnes ļauj to darīt ātri, vienkārši, netraucējot citus. Tomēr dati atklāj, ka brīvā, ātrā un neviena nekontrolētā saziņa nereti nozīmē nevērīgāku gramatikas ievērošanu. Tas attiecas arī uz pieaugušajiem.”

10% jauniešu atzinuši, ka internetā apzināti veido atšķirīgu saziņas stilu. Puse aptaujāto uzskata, ka digitālajā vidē daudz vieglāk paust savas domas, izmantojot emocijzīmes, attēlus vai video, nevis rakstot. Tas, iespējams, izskaidro faktu, ka vairāk nekā 80% atzīst – sarakste nav saprasta vai ir pārprasta.

„Mirkļsaiziņa kļuvusi par neatņemamu digitālā laikmeta sastāvdaļu, tomēr jāatceras, ka tāpat kā klātienē, arī tiešsaistē jāievēro uzvedības normas jeb t.s. netikete*, cienot gan saziņas, gan valodas likumus,” saka E. Tamelīte.

* Netikete – *net* (angl. *ticks*) un etiķete

Kļuvusi sliktāka

„Manuprāt, jaunieši sarakstoties nedomā ne par garumzīmēm, ne komatiem,” godīgi atzīst Kuldīgas Centra vidusskolas audzēknis Ernests Vēzis. Pieredzē dalās arī Daniela Reimane, Toms Janušs, Ralfs Pipītis un Venija Vīgante. Visbiežāk saziņai tiek izmantoti rīki *WhatsApp*, *Facebook* un *Messenger*.

LIETO ANGLICISMUS

11. klases skolnieks E. Vēzis par rakstību vienmēr domā, kad sazinās ar pieaugušajiem, bet vienaudžu starpā tai lielu uzmanību nepievērš. „Bieži arī tiek izmantoti anglicismi, kā *hey*, *bye*, *sorry* un tamlīdzīgi. Pat nezinu, kāpēc sarakstē tos izmantoju, jo runājot anglicismus lietoju reti – cenšos runāt latviski. Aplikācijā *WhatsApp* ir viena klases grupa ar audzinātāju un otra bez viņas. Tur var redzēt, ka saziņa atšķiras, jo skolēni domā, kam un ko raksta.”

12. klases audzēkne V. Vīgante: „Klases grupā esmu redzējusi, ka kāds kādam aizrāda arī par pareizrakstību.” D. Reimane no 12. klases: „Cenšos rakstīt pareizi, jo pašlaik man tas ir svarīgi. Esmu ievērojis, ka vienaudži vismaz internetā raksta ļoti slikti. Dažreiz pat nevar saprast, kāds vārds uzrakstīts. Skolā saprotam, ka mūs

vērtē, tāpēc par pareizrakstību domājam.”

PIESĀRŅO DOMAS

Skolēni izmantojot vismaz desmit aktīvas saziņas grupas. V. Vīgante ir atklāta: „Lielā informācija piesārņo domas. Daudziem no mums ir atkarība no saziņas tiešsaistē. Domāju, ka tehnoloģijas mūsu valodu ietekmē, piemēram, rakstot pārspridumu skolā, esmu izmantojusi vārdu *forši* un saņēmusi aizrādījumu.” T. Janušs no 9. klases secina: „Sarakstes grupu ir tik daudz, ka bieži vien palaižu garām svarīgu informāciju, jo nespēju visam tikt līdz.”

E. Vēzis piebilst: „Bieži aizdomājos – diez kā bija mūsu vecākiem, kuriem agrāk pat telefona nebija. Tagad tas šķiet tik pašsaprotami.” V. Vīgante: „Jā, telefons vienmēr blakus.” Bet 9. klases skolnieks

DATORS VISU NEPĀRŅEMS

„Kamēr būs skolotāji, tikmēr skolēni rakstīs rokrakstā,” uzskata latviešu valodas skolotāja Aiga Moļņika.

VIIEGLĀK VAINOT LAIKMETU

„Prasme lietot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas dažādās sfērās kļūst arvien nozīmīgāka, un straujā attīstība liek izmaiņas ieviest arī mācību procesā. Domāju, ka skolotājus tehnoloģijas nebiedē, jo viņi jau saskatījuši plašas iespējas izmantot. Arī es lietoju interaktīvo tāfeli, mācību filmas, prezentācijas, kas saturu vizualizē, informācijas iegūšanai ļauju izmantot internetu.”

Skolotāja uzskata, ka jauniešu valodu tas neietekmē: „Droši vien vieglāk vainot laikmetu un tehniku, nevis savu nevēlēšanos un nespēju apgūt dzimto valodu. Tie skolēni, kuri to ciena un mīl, to arī kopj – cenšas runāt pareizi, ieklausās aizrādījumos. Mēs taču paši lejam, kā runāt: pareizi vai nepareizi. Runājot par latviešu valodas kopšanu, vienmēr nāk prātā filoloģes Inas Druvietes teiktais: „Mūsu pašu atbildība par valodas uzturēšanu un attīstību ir ļoti liela – neviens cits, izņemot mūs, to nedarīs.””

Vai tehnoloģiju ietekmē mainās valoda? A. Moļņika atbild: „Ikdienā to nejutu, vismaz ne skolēnu runā. Iespējams, skolēnu sarakstē kaut kas ir mainījies, bet, kad viņi raksta man, parasti cenšas rakstīt pareizi. Jauki, ja rūp skolotāja viedoklis. Tas nozīmē, ka arī pašiem rūp pareizrakstība. Prasme rakstīt bijusi būtiska vienmēr, un domāju, ka skolēni to arī apzinās. Tie, kuri savu rakstību pilnveidojuši, vairs nemaz neprot uzrakstīt nepareizi – komatu ielikšana jau kļuvusi par nepieciešamību.”

SAVDABĪGA VALODA

Nereti jaunieši savstarpējā sarakstē un ne tikai tur izmanto īpatnējus vārdu saīsinājumus: *vnk* – vienkārši, *sk* – skaidrs, *tgā* – tagad, *plds* – paldies, kā arī anglicismus *okay*, *sorry*, *come on* u.c. Skolotāja spriež: „Tie, visticamāk, tiek lietoti pašu sarakstē, un tas varbūt arī nav nosodāmi, jo tā ir viņu savdabīgā komunikācija – vienkārša un ātra. Skolā viņi joprojām vārdu saīsina, ievērojot nosacījumus, un tas, manuprāt, ir galvenais – ir prasme to darīt. Barbarismi leksikā bijuši vienmēr: senāk vācu un krievu vārdi, tagad no angļu valo-

das pārņemti. Bieži tos nemaz nedzirdu – varbūt manā klātbūtnē cenšas nelietot.”

REDZ ROKRAKSTU, REDZ SKOLĒNU

A. Moļņika skaidro: „Skolēni joprojām raksta diezgan daudz – ir pierakstu klades, daudziem tās patiešām glīti veidotas, pārskatāmas, lietderīgi izmantojamas. Arī domraksti tiek rakstīti stundās. Lai gan visu skolēnu rokraksts nav glīts un salasāms, lasīt domrakstu rokrakstā ir daudz patīkamāk, jo tad redzu skolēnu. Datorrakstā teksts kļūst bezpersonisks – šķiet, ka pazudušas emocijas. Redzu tikai drukātus burtus, un visi ir tik pareizi un vienādi...”

A. Moļņika uzskata – nākotnē skolēni nepāries uz datorrakstu vien: „Varbūt esmu pārāk optimistiska. Bet, kamēr skolās būs skolotāji, tikmēr audzēkņi rakstīs rokrakstā: gan īsus, mīļus teikumus, gan garus, atziņām bagātus domrakstus. Ceru, ka arī rokraksts arvien tiks uzlabots. Ceru, ka atkal būs tāds mācību priekšmets kā glītrakstīšana un ka neviens skolotājs vairs nedzirdēs tādus vārdus: „Lūdzu, palīdziet man izlasīt, ko es te uzrakstīju!”

Jaunieši tagad vairāk sazinās sarakstoties, nevis sarunājoties.

R. Pipītis domā arī par mazajiem: „Mēs tikai pēdējos gados saziņai aktīvi izmantojam aplikācijas, bet pirmklasnieki to dara jau tagad. Mēs rakstīt esam iemācījušies, bet kā būs ar tiem, kuri tehnoloģijas lieto jau no mazotnes? Domāju, ka rokraksti kļūst aizvien sliktāki.”

SARUNĀT VAI PARUNĀT

T. Janušs turpina: „Esmu no-

vērojis, ka vienaudži dažreiz raksta ar pārāk daudziem vārdu saīsinājumiem, kas apgrūtina saprast teikuma domu.” Emociju zīmes bieži palīdz izprast, kā cilvēks jūtas, bet dažreiz to ir par daudz. E. Vēzis: „Nereti arī tās var pārprast. Bet, ja emociju zīmju nav vispār, nereti cilvēki domā, ka otrs ir dusmīgs.” Jaunieši uzskata, ka ar laiku skolā aizvien vairāk būs jāraksta dato-

rā. V. Vīgante: „Tā ir vieglāk, jo tur darbojas automātiskā kļūdu labošana.”

Vēl skolēni atzīst, ka sarakste tiešsaistē kļuvusi biežāka nekā sarunas aci pret aci. T. Janušs domā: „Pazīstami cilvēki drošāk jūtas sarakstoties.” Sazvanīšanās notiekot tikai tad, kad vajag kaut ko sarunāt, nevis vienkārši parunāt.

**Lāsma Reimane
teksts un foto**

NOVADI ZAĻO

Latviju no Eiropas ATDALĪT NEVAR

Sarmīte Feldmane

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Kaspars Gerhards uzsver: "Par vides stāvokli Latvijā varam būt lepni, jo tas ir labāks nekā vidēji Eiropā. Vērtējot gaisa kvalitātes mērījumus, tikai piecās Eiropas Savienības (ES) valstīs tiek izpildītas gaisa kvalitātes prasības. Tās ir Baltijas valstis un Īrija, Kipra. Daudzos vērtējumos esam viena no zaļākajām valstīm ES. Mums ir visas iespējas šo stāvokli saglabāt un pat uzlabot."

Vides jomā latiņa augsta

Ministrs atgādina, ka ES mērķis vides aizsardzībā ir nodrošināt labklājīgu dzīvi ar pieejamajiem dabas resursiem. "Nedzīvot pāri tam, kas mums pieejams. Ja vērtējam to, kas notiek pasaulē, diemžēl jāsecina, ka cilvēce dzīvo tā, it kā tai būtu divas planētas Zeme. Līdz šim esam dzīvojuši pēc principa – paņemt, izmantot, izmest. Šis dzīvesveids ir jāmaina – jādomā, kā izdzīvot ar resursiem, kas mums ir, kā izmantot tos otrreiz, kā iedzīvot aprites ekonomiku, lai nebūtu jāņem arvien jauni Zemes resursi. Notiek klimata pārmaiņas, kas vistiesāk ietekmē pasauli un katru cilvēku. Redzam bēgļu plūsmas, kuras radušās klimata pārmaiņu dēļ, zeme vairs nespēj pabarot cilvēkus, samazinās lauksaimniecībā izmantojamās platības. Tas skar visus, jo bēgļi dodas arvien tālāk," stāsta ministrs.

Eiropā vides jomai ir augstu uzlikta latiņa, tiek daudz darīts, lai saglabātu dabas un vides vērtības. Tuvaikajos gados vismaz 30 procenti finansējuma, ko saņems ES dalībvalstis, jānovirza vides problēmu risināšanai. Nopietni jāizvērtē, kā šo naudu lietderīgāk izmantot, lai ieguvums būtu ilgtspējīga attīstība. K. Gerhards atgādina, ka apmēram 12 procenti Latvijas teritorijas atrodas dažādos liegumos. "Gandarījums, ka atjaunotas kompensācijas par saimnieciskās ierobežošanu. Gadā tiek piešķirti apmēram seši miljoni eiro. Tas gan šķiet nepietiekami, apmēram 44 eiro par hektāru lauksaimniecības zemes un 57 eiro par meža hektāru," atzīst ministrs. Viņš uzsver, ka kopsadarbība ar ES Latvijai ir būtiska, un tā ir aktīva. Notiek pagrieziena uz aprites ekonomiku, plašāka esošo resursu izmantošana.

Prieks par jaunatnes iesaistīšanos

"Eiropas Komisijas "LIFE" programmas projektiem Latvijai ir piešķirti ap 50 miljonu eiro. Labs piemērs ir Cēsu uzņēmums "Balticfloc", kas

Ar ES naudas atbalstu. Līgatnes pilsētā ierīkotas pastaigu takas, laipas, tā saglabājot vidi un ļaujot cilvēkiem baudīt dabu.

Sarmītes Feldmanes foto

pārstrādā makulatūru un izmanto kaņepju šķiedru, lai ražotu siltināšanas materiālus, asfalta pieejas. Jauni uzņēmēji izvērtējuši nākotnes perspektīvu, atraduši Latvijai un Eiropai svarīgu projektu, saņēmuši ES novērtējumu un naudu," stāsta ministrs K. Gerhards. Par ES finansējumu notiek dabas skaitīšana, nākamgad tā jāpabeidz. Arī pašvaldības atbildīgi īsteno dažādus projektus, lai izceltu to, kas atrodas konkrētajā teritorijā, padarītu to pieejamu. Infrastruktūras sakārtošana ir būtiska, lai aizsargātu dabas vērtības un tās būtu pieejamas ikvienam. Ierīkotajās dabas takās ik dienu ir apmeklētāji, kuri grib pabūt dabā, to iepazīt.

"Mums ir vairāk nekā 100 eko-skolu. Jaunieši grib iesaistīties un līdzdarboties, izprast. Nenovērtējams ir Daibes mācību centrs Pārgaujas novadā, kas izveidots pie atkritumu poligona "Daibe". Tur brauc skolēni no visas Latvijas. Lai vairāk stāstītu par dabu, tiek rīkoti pasākumi nacionālajos dabas parkos, to dara nevalstiskās organizācijas, pašvaldības. Tiek rīkotas kampaņas, kas izglīto, ka daba jāsaudzē," stāsta ministrs un uzsver: "Esmu pārliecināts, ka varam teikt – Latvija ir viena no zaļākajām valstīm pasaulē. Un tas balstās uz tautas vērtībām, attieksmi pret dabu, vidi. Lauku sēta visos laikos bijusi sakopta. Tajā ir mūsu vērtības. Diemžēl padomju bezsaimnieka domāšana atstājusi negatīvu ietekmi, bet mēs varam daudz ko mainīt. Mums ir iespējas, ieguldot šodienā, panākt, ka arī nākamajam paaudzēm būs pieejamas tās vērtības, kas ir mums."

Katrs sākums svarīgs

"Fokusam jābūt uz maksimāli efektīvu dabas resursu izmantošanu,

nevis to aizliegšanu. Runa ir par to, lai ikvienu Latvijā augošu koku izmantotu maksimāli efektīvi: nevis nocirstu un izvestu, bet lai tepat Latvijā ražotu augstas pievienotās vērtības produkciju, savukārt ražošanas pārpalikumu izmantotu citu produktu ražošanā vai siltumenerģijā un, kas ir svarīgi, šie saražotie produkti kalpotu maksimāli ilgi, tos neizmestu atkritumos, bet izmantotu jaunu vai atjaunotu

produktu tapšanā (tas ir lielisks darbs dizaineriem). Ja uzņēmēji teiks – a' kam mums tas? Atbilde ir tāda, ka oglekļa mazietilpīgas attīstības un aprites ekonomikas principu ievērošana dod zaļo gaismu tajos eksporta tirgos, kur par šo produkciju maksā vislabāko cenu. Respektīvi, šo principu īstenošana ir viens no labākajiem vēstījumiem, kā veicināt un panākt uzņēmuma produktu un pakalpo-

UZZIŅAI

- Kohēzijas fonds ir viens no ES reģionālās politikas finanšu instrumentiem, kura mērķis ir izlīdzināt valstu starpā pastāvošās ekonomiskās un sociālās atšķirības. Tas izveidots, lai finansētu liela mēroga infrastruktūras attīstības pasākumus (projektus) vides aizsardzības un transporta jomā.
- Fonda prioritātes vides sektorā Latvijā ir ūdenssaimniecības infrastruktūra un pakalpojumi, atkritumu apsaimniekošana, vides infrastruktūras vides draudzīgas enerģētikas veicināšana.
- No Kohēzijas fonda 2014.–2020. gadā Latvijai ir iespēja saņemt 4 418 233 214 eiro. Virzienam "Vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitāte", atvēlēti 623 055 437 eiro jeb 14% no kopējā finansējuma.
- "LIFE" programma ir Eiropas Komisijas finanšu instruments vides kvalitātes un klimata pārmaiņu inovatīvu un ilgtspējīgu uzlabojumu veikšanai.
- Programma Latvijā darbojas no 2001. gada. Ar tās atbalstu veiksmīgi realizēti 46 projekti.
- "LIFE" programmas finansēšanas periodā no 2018. līdz 2020. gadam kopējais pieejamo investīciju apmērs ir 1,6 miljardi eiro. Apstiprināto projektu īstenošanai pieejams arī nacionālais līdzfinansējums.

jumu noieta ārvalstu tirgos. Ikvienu mūsu rīcība, kas ir atšķirīga no tā sauktās "lielās masas" ir pamanāms piemērs, kas paliek citiem atmiņā un mudina arī citus sekot tam. It īpaši, ja ieguvējs ir ne tikai sabiedrība un valsts, bet vispirms pats cilvēks. Jo tas uzlabo viņa veselību, paildzina dzīvi un padara tikai pievilcīgāku," viedokli pauž VARAM parlamentārais sekretārs Jānis Eglīts.

Rīt jau nekas nemainīsies

"Vide un daba jāvērtē no divām pozīcijām. Pirmā – es kā cilvēks, kurš saudzē vidi, domā par ilgtspēju un saglabāšanu. Otrā – apgūstot tehnoloģijas, cilvēks kļūst gudrāks un ilgāk dzīvo, populācijai palielinoties, tā ir jāpāēdina," saka agronomijas doktore, Agroresursu un ekonomikas institūta Priekuļu pētniecības centra vadošā pētniece Līvija Zariņa.

L. Zariņas uzmanības lokā ir bioloģiskā daudzveidība. Par to skaļāk sāka runāt, kad 1992. gadā tika pieņemta Riodežaneiro konvencija par bioloģisko daudzveidību. Apstiprināta arī Bioloģiskās daudzveidības Latvijas nacionālā programma. Pēc iestāšanās Eiropas Savienībā (ES) arī Latvijā jāievēro starptautiskie noteikumi.

"Satraukums ir pamatots, jo ne desmit vai simts sugu iznīkst, bet tūkstoši. Pazaudējam kādu sugu, atbrīvojam telpu kam citam, un tas ietekmē augsni, klimatu. Tā ir biosistēma, jo katram augam ir savs uzdevums. Ja kāda nav, tas ietekmē arī cilvēkus. Katram dabā sava vieta, bet visam jābūt līdzsvarā," stāsta vadošā

pētniece un atgādina, ka uzreiz jau nekas nenotiks, sekas sajūtīs nākamās paaudzes. "Braucot automašīnā, jau redzam, ka uz stikla nemaz to kukaiņu vairs nav tik daudz. Pesticīdu lietošana ir degradējoša," saka L. Zariņa. Savu artavu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā pasaulē dod arī Priekuļu zinātnieki. Viņi iesaistās starptautiskos projektos, kopā ar kolēģiem pēta un meklē risinājumus ilgtspējīgai saimniecībai. Iespēju ir daudz, projektos tiek iegūti finansējumi. "Kopā ar lietuviešiem pētām, kā rīkoties lauksaimniekiem, lai mazāk piesārņotu ūdeņus. Iespēju daudz un zināmas, bet ikviens jāpiemēro vietējiem agroekoloģiskajiem apstākļiem. Pēc kviešu novākšanas var iesēt kādu lauku sugu, kas piesaista slāpekli, fosforu, tas nenonāk ūdeņos. Ir ap 20 saimniecību, kurās to izmēģinājis, – Stendē, arī Vidzemē. Pagājušosavas bija slapjš, šovasar sauss, un pētījumiem bija ļoti piemēroti laikapstākļi. Dosim ieteikumus, kā rīkoties, ko sēt, ja augsne ir skāba vai sārmaina," pastāsta L. Zariņa. Aizvien vairāk tiek popularizēta

bioloģiskā saimniecība. "Plaša zinātnieku grupa no daudzām valstīm strādā, lai atrastu jaunas šķirnes, veidotu un saglabātu vietējās. Vietējās šķirnes ir veselīgākas, tāpat mazāk vajag pesticīdus. Laboratorijās dažādās valstīs notiek pētījumi molekulārā līmenī, lai jaunajās šķirnēs būtu piemērotās īpašības," pastāsta pētniece. Visas ES valstis, arī ASV, Kanāda un Ukraina izmantojot stacionāro pētījumu datus. Tos liekot kopā, veiks analīzes un, ņemot vērā dažādus vides apstākļus, daudzveidību, meklēs atbildes, kā kas ietekmējis pa gadiem – vai augsnes īpašības mainījušās, kāda ir raža.

L. Zariņa arī atgādina, ka cilvēks nav dabas bērns, viņš iemācījies dabu izmantot. Un, ja ņem vairāk, nekā vajag, bet nedod pretī, tas nozīmē, ka strādā šodienai, nedomājot par rītdienu.

Materiāls tapis ar Latvijas Vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstu.

PĀRDOD

Veikalā *Triko*, Liepājas ielā 7, **JAUNS PREČU PIEVEDUMS!** Apģērbi svētkiem un ikdienai, veļa, siltā veļa, nakts veļa, gultas veļa. **SVĒTKU ATLAIDES LĪDZ 50%!**

AKORDEONU *Royal Standard* labā kārtībā. Padomju laika šujmašīnu. Tālr. 29326496.

SIA *AJG plus* – sazaģētu lapkoku nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Sausu, skaldītu **MALKU** maisos un kravās, piegādā. Tālr. 26544462.

Sausu, skaldītu **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu alkšņu **MALKU** maisos, cena 2,50 eiro. Sadarbojas ar sociālo dienestu. Tālr. 24957247.

PĒRK

Vieglās **AUTOMAŠĪNAS, TRAKTORUS** un inventāru. Tālr. 26104984.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 27806461.

RAGUS. Tālr. 22048516.

Z/š *Dāvji* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS** izstrādei. Kārtojam visu nepieciešamo dokumentāciju un nodrošinām tūlītēju samaksu (šobrīd ļoti augstas cenas par skujkoku mežu). Tālr. 27406251.

Pērk ozola un oša **ZĀGBALĶUS**, ozola un oša kamīna malku (3 m). Tālr. 29997742.

SIA *Valinda* – **MĀJLOPUS** dzīvsvārā. Samaksa tūlītēja. Tālr. 29434034.

Z/š *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

DAŽĀDI

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS – STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

SIA *Energoparks* tīra **APAUGUMU**, pērk zarus šķeldošanai, kā arī gatavu šķeldu un skaidas. Tālr. 28813110.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai un cirsmas izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

KURZEMNIEKU

janvārim var abonēt:

līdz 26. decembrim

• internetā
www.abone.pasts.lv
(ietaupot 71 centu);

līdz 22. decembrim

• pasta nodaļās;

līdz 21. decembrim

• pie pastniekiem,
• redakcijā
(ietaupot 71 centu);

līdz 18. decembrim

pa informatīvo tālruni 67008001 vai 27008001.

LĪDZJŪTĪBAS

*Ir skumjas, kas acīs asaras rieš,
Ir atmiņas, kas visu dzīvi silda.*

/A.Skujiņa./

Izsakām līdzjūtību Kristai Dēvītai, opīti zaudējot.

Kuldīgas 2. vidusskolas kolektīvs

*Ar mūžiem tāpat kā ar svecēm –
Deg, kamēr nenopūš vējš.*

/V.Kokle-Līviņa./

Izsakām līdzjūtību ANDRA MŪRNIKA tuviniekiem.

Bijušie Snēpeles pamatskolas klasesbiedri

*Šai zemē, šai saulē,
Še atnācu viesoties;
Viņa saule, viņa zeme,
Tā visam mūžinam.*

/T.dz./

Skumstam kopā ar ANDRA MŪRNIKA tuviniekiem.

Jānis un Anna
Milton Keynes UK

**SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM**
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.

25 622 293 (Āris)

SIA **LATEIRA**

**pērk CIRSMAS,
MEŽA ĪPAŠUMUS.**

• Palīdz noformēt dokumentus,
• veic cirsmu iestigošanu, dastošanu, novērtēšanu.
Tālr. 63428509, 27020562, 29997742, fakss 63428523, e-pasts: info@lateira.lv.

SIA "Cēsu gaļas kombināts"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 • 25573447 • 29172343

MEŽA ĪPAŠNIEK, ZVANI UN PĀRLIECINIES!

Latvijas mežsaimniecības uzņēmums SIA *VERTEX*
**pērk meža īpašumus, cirsmas un
augošus kokus par visaugstākajām cenām.**
Cenas līdz pat 15 000 EUR/ha.

Izgatavojam meža inventarizācijas lietu, cirsmu skices, palīdzam sakārtot visu veidu dokumentāciju. Garantējam profesionālu un godīgu attieksmi. Samaksa līguma slēgšanas brīdī. Zvaniet pa tālr. 28368838, 26129919, rakstiet: info@lmu.lv!

Paldies Ziemassvētkos!

Kurzemnieks piedāvā privātpersonām un biedrībām laikraksta Ziemassvētku numurā **BEZ MAKSAS** pateikt paldies (bez dzejas rindām) par citu sagādāto atbalstu un prieku, noderīgām idejām utt.

Paldies sūtiet e-pastā:
sludinajumi@kurzemnieks.lv **līdz 18. decembrim.**
Rakstīto varat ienest arī reklāmas nodaļā.

ASTROLOĢISKĀ PROGNOZE

/18.–28. decembris/

**Jolanta
Hercenberga,**
astroloģe

Aunim labvēlīgs laiks darījumiem, var ķerties klāt līgumu sagatavošanai un pārrunu uzsākšanai, lai ar nākamā gada pirmajām dienām vienotos ar otru pusi par noteikumiem.

Vērši rūpēsies par savu teritoriju un ietekmes zonu fiziskajā un emocionālajā ziņā. Uzmanības apliecinājumi negaidītu pārsteigumu veidā no tuvākajiem sagādās īpašu prieku.

Dvīņi saprot, kas ir svētki, un vēltīs visus spēkus, lai tie sagādātu prieku gan pašiem, gan mīļajiem cilvēkiem. Miniet nu, kuram mājās būs krāšņākā egļu un gardākie ēdieni!

Vēžiem burvīgs laiks ceļošanai, publicitātei un garīgu zināšanu papildināšanai, īpaši, ja tas tiek organizēts, sadarbojoties ar ārzemēs dzīvojošajiem. Varbūt jāapciemo tālāk dzīvojošie tuvinieki?

Lauvām dienas kārtībā

būs jautājumi par dzimteni, dzīvesvietu, dzimtu, ģimeni un īpašumiem, prasot konkrētus lēmumus, atbildes un rīcību. Jāsāļiek punktiņi uz *i*.

Jaunavām attiecībās ar cilvēkiem aktualizēsies jautājumi par robežu nosprašanu – cik daudz kāds varēs vai arī vairs nevarēs atļauties tērēt Jaunavas pacietību, uzticību un dāsnumu.

Svariem visi paņēmieņi šķitīs gana labi, lai nodrošinātu sev sirdsmieru. Svētku gaisotnē vislabāk izdosies izbaidīt ģimenes un tuvāko draugu lokā. Mīļums, kas nāk no sirds, tiks dāļāts un saņemts.

Skorpioniem kādā jautājumā var būt sajūta, ka pagātne velkas līdzī kā nekam nederīga piekabe, kas piekrāmēta ar funkcionēt nespējīgām mantām. Jākabina nost, lai raitāks solis pretim jaunām iecerēm.

Strēlniekiem nenāktu par ļaunu paņemt baltu lapu un saplānot, ja ne visa nākamā gada, tad vismaz pirmo pāris mēnešu dar-

bus. Vai nav tā, ka pārāk daudz enerģijas tiek tērēts haotiskās darbībās?

Mežāžiem kredītkarti ieteicams noslēpt pašam no sevis drošā vietā, jo tērēšanas kāre var būt nepārvarama, bet iegādātās lietas, visticamāk, būs impulsīvu iegribu apmierināšana, kas gandarījumu sagādās īslaicīgi.

Ūdensvīriem signāli no ārējās pasaules un pēkšņi domu uzplaisnījumi izgaismos, kas ir tās lietas, ko dzīvē vajadzētu nomainīt. Jāatvēl sev vairāk vientulības, lai var padomāt un ieklausīties sevī.

Zivīm laiks nopurināt putekļus no spārniem un pacelties lidojumam. Vai nav tiesa, ka pārāk ilgi domāts par citiem, ignorējot savas vēlmes? Jāķeras klāt savu personīgo ambīciju papildīšanai.

Čika laiks:

18.XII 9.21 – 11.37,
20.XII 2.42 – 16.34,
22.XII 16.21 – 18.28,
24.XII 16.50 – 18.59,
26.XII 17.37 – 19.50.

MEDIĶI INFORMĒ

Negadījumi ar bērniem

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe **Dārta Girgensone**.

No 7. līdz 14. decembrim mediķi devušies uz 68 izsaukumiem. Slimnīcā nogādāti 35 pacienti, no tiem pieci bērni. Alkohola reibumā bijušas divas sievietes un astoņi vīrieši.

Nedēļas laikā notikušas trīs krimināltraumas – Kuldīgā, Skrundā un Rumbas pagastā. Cietuši divi vīrieši un viena sieviete. Visi bijuši alkohola reibumā. Divi pacienti nogādāti ārstniecības iestādē.

Skrundā gadu veca meitenīte uzrāvusi sev virsū karstas tējas krūzi. Ar termisku un ķīmisku galvas un kakla apdegumu nogādāta slimnīcā. Astoņus mēnešus vecam puisītim dotas zāles, bērns aizrijies, bet vēlāk atklepojies. Arī viņš nogādāts slimnīcā. 76 gadus veca sieviete uz ielas kritusi, jo aizķērusies kāja. Ar apakšstilba lūzumu nogādāta ārstniecības iestādē. Rendas pagastā 36 gadus vecs vīrietis tumšā mājas trepju telpā paklupis un kritis pa trepēm. Pēc palīdzības sniegšanas atstāts uz vietas.

Uzklausīja **Iveta Grīniņa**

NO VALSTS POLICIJAS IKDIENAS

Iebrauc mājās fasādē

Informē Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste **Signe Šternberga**.

6. decembris. Ap 10.30 Īvandes pagastā apgāzusies smagā automašīna ar piekabi, kas veda balķus. Tika bloķēta satiksme. Negadījumā cietis automašīnas vadītājs, 1985. gadā dzimis vīrietis, kurš nogādāts slimnīcā. Uzsākta administratīvā lietvedība. Kuldīgā, Aizputes ielā, kādā iestādē nozagta nauda. Ir divas pārbaudāmās personas. Uzsākts kriminālprocess.

8. decembris. 1977. gadā dzimis vīrietis 2,37 promiļu reibumā Rēdā vadīja automašīnu *Audi 80*. Uzrakstīts administratīvā pārkāpuma protokols. Kuldīgā, Ķeļšu ielā, pagaidām nenoskaidrots vadītājs ar auto iebrauca mājās žogā un fasādē un no notikuma vietas aizbrauca. Cietušo nav. Uzsākta administratīvā lietvedība.

9. decembris. 1983. gadā dzimis vīrietis bez vadītāja apliecības un 2,79 promiļu reibumā Rudbāržu pagastā vadīja *Opel Astra*. Persona aizturēta. Uzsākts kriminālprocess. Uzklausīja **Jolanta Hercenberga**

VĀRDADIENAS

No 17. līdz 23. decembrim
 17. Hilda (185), Teiksmā (135)
 18. Kristaps (8068), Kristofers (953),
 Kristis (881), Klīnta (376), Kristers (2845)
 19. Lelde (1630), Sarmis (99)
 20. Arta (1227), Minjona (17)
 21. Toms (4715), Tomass (1832),
 Saulcerīte (109)
 22. Saulvedis (21)
 23. Viktorija (11 798), Balva (31)
 24. Ādams (211), Ieva (9414)
 25. Stella (361), Larisa (7347)
 26. Dainuvīte (143), Megija (1234),
 Gija (50)
 27. Elmārs (1437), Inīta (1947)
Populārākie: Viktorija un Kristaps.

Kā Raiņa lugā

Lelde Ose, Vārmes pagasta pārvaldes vadītāja:
 – Vārdu iedeva abi vecāki, bet lielāka ietekme droši vien bija mammai. Viņa bija ļoti dvēselisks kultūras cilvēks, kurai patika lasīt grāmatas, arī dzeju skaitīja. Viņai tad patika Raiņa luga *Spēlēju, dancoju*, kurā viens no tēliem ir Lelde. Tā arī tiku pie sava vārda. Es ar to jutos labi. Tas ir rets. Jaunībā nevienu citu ar tādu vārdu nesastapu, Vārmē biju vienīgā Lelde. Tagad šur tur padzirdu par vēl kādu tāda vārda īpašnieci, bet ne bieži.
 Vārdadiena ir foršāka nekā dzimšanas diena, jo īpaši nav jāgatavojas, jāaicina ciemos, viesi nāk tāpat. Tā kā tā man ir tuvu Ziemassvētkiem un dēlam Tomam vārdadiena ir divas dienas pēc manas, tad mums šajā laikā ir garāka svinēšana. Kad mājās ir eglīte, vienmēr ir arī ziedi.

LAIKA ZIŅAS

<p>ŠODIEN, 17. DECEMBRĪ Dienas garums – 6 st. 45 min. Saule lec 8.57, riet 15.42. ☾</p> <p>Naktī -3°... -4°</p> <p>R Z A D 4-8 m/s</p> <p>Dienā -2°... -3°</p> <p>R Z A D 3-7 m/s</p>	<p>RĪT, 18. DECEMBRĪ Dienas garums – 6 st. 44 min. Saule lec 8.58, riet 15.42. ☾</p> <p>Naktī -4°... -6°</p> <p>R Z A D 3-6 m/s</p> <p>Dienā -3°... -4°</p> <p>R Z A D 3-6 m/s</p>
--	---

Lasi mūs arī internetā: www.kurzemnieks.lv!

Ja jums ir **Izlīdzinātais maksājums**, šis ir svarīgi!

Lūdzam nolasīt un paziņot mums elektrības skaitītāja rādījumu no 17. līdz 21. decembrim. Nemot vērā šo rādījumu, mēs aprēķināsim jums jaunu **Izlīdzinātā maksājuma** summu.

Nesaņemot rādījumu, jūsu **Izlīdzinātā maksājuma** summa tiks aprēķināta pēc prognozētā patēriņa. Tas var atšķirties no faktiskā patēriņa un būtiski ietekmēt ikmēneša maksājuma summu.

Paziņojiet elektrības skaitītāja rādījumu jums ērtākajā veidā!

Internetā

Paziņojiet skaitītāja rādījumu portālā **elektrum.lv**

Lietotnē

Ievadiet skaitītāja rādījumu lietotnē **Elektrum Latvija**

Ar īsziņu

Sūtiet īsziņu uz **8800**
 Paraugs:

Līguma numurs Rādījums
RAD 10020030040 111222
 Atstarpes

Par sporta pasākumiem, rezultātiem informējiet e-pastā: inta.jansone@kurzemnieks.lv

KONKURSS

TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE

184. kārta
 Latviešu gleznotājs (1907–1979), akvareļglezniecības skolas veidotājs pēc Otrā pasaules kara. Dzimis Laidzē, mācījies Talsos, studējis Latvijas Mākslas akadēmijā. Bijis Neatkarīgo mākslinieku apvienības biedrs. Strādājis par pedagogu Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolā, pasniedzot kompozīciju. Darbu radīšanā izmantojis dažādus tehniskos izteiksmes līdzekļus, to starp pludinājumus. Darbi eksponēti Vācijā, Polijā, Somijā, Zviedrijā un Bulgārijā.

Atbildes gaidām līdz **19. decembra 11.00**: *Tēlotājmākslas spēle*, *Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

183. kārtas atbilde: Viljams Adolfs Bugro *Mazā gane*, 1889.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Indra Ābelīte, Mārcis Kalējs, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis.

AUTOSPORTS

Pirmajā Kurzemes ziemas kausa posmā

Ar sacīkšu posmu Vainodes lidlaukā startējis biedrības **EVE autosports** rīkotais **Kurzemes ziemas kausa 2019**, kurā panākumi ir vairākiem mūsu puses braucējiem.

Bija jāizvada trīs braucieni, vērtēti tika divi labākie, ātrākos noskaidrojot 11 ieskautes klasēs.

Sacensības ritēja visai pavasarīgos apstākļos, un no rīta dalībnieki tika sagaidīti ar nelielu lietu, kas trasi padarīja slidenu un atsevišķās vietās ļoti viltīgu. Braucējiem tika izveidota aptuveni 2 km trase ar stingru segumu – tīru un netīru asfaltu. Ņemot vērā laika apstākļus, tika ļauts startēt ar vasaras riepām.

Gan aizmugurējās piedziņas jeb **RWD** klasē ar bezradžu riepām, gan klasē ar radzotām riepām uzvarējis Gatis Dreibe (**BMW M3**), kuram vislabāk padevās divi pēdējie braucieni. Savukārt kupli pārstāvētajā un spēcīgajā klasē **2WD Open** viņam augstā 6. vieta. **RWD** klasē gan bez radzēm, gan ar radzēm uz pjedestāla otrā pakāpiena – Kristaps Kronbergs (**BMW 320**), bet 3. vietā abās klasēs ierindojās Kristaps Vidiņš (**BMW 328**). Dailis Jansons (**BMW 320**) šajās klasēs ieņēma 4. vietu. **RWD** klasē bez radzēm piektais finišēja Mārtiņš Kļava (**BMW**), bet ar radžu riepām viņam 6. vieta.

Junioru klasē 3. vietā Martins Jēkabsons (**BMW 328**), kurš stabili aizvadīja visus trīs braucienus, katrā finišējot trešais.

Edgars Peterlevics